Масса а мехкашкара пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Советан Министрий Советан орган («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 41 (6181). ШИНАР, 4 [illegible], 1972 шо. Мах 2 кап. Газет арадуьйла 1923 шера дениз

ПРЕССА БАЛХА ЛОАРХlАМЕ ЭТАП

Патриотически къинхьегамехь шайн бlаьргаш тlе а бохуш, кечбала а кечлуш, вайн халкъ СССР ах бlаь шу дузаче юбилейна. Предприятешкий колхозашкий, учрежденешкий а декхара заведенешкий а шерра баржаш латт «Советски Социалистически Республикийн Союз хьаьжна 50 шу дизара кийчо яра хьакхьежьара» КПСС ЦК сацам ларде уллаш болу пропагандистски организационно-массови болх.

Парте цу лоарххlамеча идейно-теоретически документо хьалхахьажийна вайн пресса гlуллакхийн къовсам болаш кхьдлан йола программа. Къахьегамхоойта интернационални къаьман балара бизза пайда эцна баргбаш. Йоах сацам тlа централни моттигерчех газетийн, телевиденех, радиох, массе оагlорахьара дуьнне лелаве эрригача советски республикийн вахар, иаь вежаршка къанна лелаеду гlулакхаш, цу хана дуьхьалча къамех латтача шерача авторски активах хьала латтача бакхлоехи колхозхоехи, lилманхоех а творчески интеллигенцин вакалех а, партийни советски белхалоех, промышленностан, шерта баьхамех социалистах кор гlоргазтlа а цу.

Сийлахь-боккхача Октябра ах бlаь шу дизара, В. И. Ленин вин 100 шу дизара кийчо эlа юкъагlа марксизма-ленинизма идеешта, парте чудйхьрчинг архьерчан политикана, коммунизм хьалъела вайна кхиадем диначинарашта пропаганда ера гlуллакха махьера опыт lоалийн пресса. Цу опытах кор гlоргазтlа а еш, эррига цуи дlаьхьий ерганаш эвриетlаьниккха иш тlаьтайта, журналашта, телевиденена, радиона парте хьадланиш отталдь нарда доккхий декхараш сийлазна хкоачашлара. Цу балха керттера лерхlар — советски ньаха творчески инициатива дегlаьхкулахар, цар къахьегаме политически къинхьегам КПСС XXIV съезда решенеш, кlеларгlа айс шера алан толама кхоачашшаре тlаларвадар.

«Пресса лоархlаме доклад до Коммунистически парте ленински миранни политикана, пролетарски интернационализмий советски патриотизман принципашта пропаганде яр. Дуьккъача журналистски коллективаша кепайоазон оагlош тlа, телевизионни радиони передачашка берахе чаькйоах из къамах «Правда Украины», «Правда Востока» (Узбекистан), «Коммунист» (Армения), «Цийне (Латвия) ахача республиканска газеташа кепатехад советски халкъий доккхача доттагlала хьакъехьара дог тешаделш дола фактешна баьхдеь дуккха письмош. Дика вlаштlехьаьала арчьынай тайн-тайнарча къамех бола нах кхота-беш йола ахьа уйла хилара хетаьь «Советская Киргизия», «Советтик Кыргызстан» ахача газетий тематически номераш. Вежарашна йолча республикай индустриальни центрашкарча къинхьегамой содружествах вlаши цар ду новкъостали къынта хьахьоях Харьковски телестудие юрдача передачашна.

Кепайоазон, телевидени, радиодоалахьа дукхий я СССР хьаьр вай мехка социализми коммунизме хьалара lалашмате бокхка лоархlам къабаллара новкъостал деш йола дуккха тохамех чакхьаьна формаши средстваши. Советски Союзе дуккхача къаьмийн народностийн экономика, культура айяра партен Советски пачхьалкхенон чакхдаьхача доккхийча гlулахкех хьалхинараш. Цу тематиках лаьцд выступленеш кепатохаш хилча дага кхаба леза йетачоа, хьожачоа, ладувгlачоа кхетам балара гlулакха цар еш йола воздействи эггара хьалха лоцадий идейни чулоацамах, кийсайх, кlоаргалах, журналистий профессионални говзалах тийша хилар. Редакционни коллективаша за лелар — цар бола вlаштlехьбаккхара гlулакх эргадоахаш тоаделгеи цу балха пазе къовсташ болаш уттаелйга, дикагlйола творчески ницаш юкъеоьилга, къахьегамхой письмойх пайда лакагlа эцилга.

Вахара тайн-тайнарча доаккхаш йолча харагlдаьннарех дуьнаш, керттера уйла тlахкийта йоагlа КПСС XXIV съезда решенешта дlахо кlоаргагlа пропаганда яра. Советски Союза юбилейна кийчо еш чакхдоала деррига гlулакхаш уж исторически решенеш кхоачашъяра органически дуьне деза. Профсоюзий съезде къамаьл деш ков. Л. И. Брежнева аьлар: «Хlанз къьастта лоархlаме да къахьегама, доаллара, кулгаллара тьалха латта методаш lомар. Вай балха еррига стила, вай парте, деррига советски халкъо кхочашдеш долча гlулакхашна лелабеча бегригача ньакъа ларлех цаl а хиина дlаотта дезаш да из гlулакх». СССР хьаьнь 50 шу дизара дахка доагlача тайпара накъдахар духьа лелаю социалистически яхь вlаштlехьйоалккхала керттера цхьа а кхина дlаотта латтача пресса укх деношка шерра кампани бoлаьй коммунистически субботникана кийчо яра, шеррача планагlа хьахьоях хьалха латтача коллективаша дlадоладаь новаторски гlулакхаш. Из болх лерттlа лелабу, масала, «Московски правдах» «Казахстански правдах». Цхьабакъда, кепайоазон къаьст-къаьстача органий, белггала аьлча «Советская Молдавия» ахача газета тlа, дуккха кlираш хьалхагlа дена йоакхе моттиг дlалуьш декхарашен невоинственни совещанешкарча отчеташ, хlаьта цу цхьан хана уйла кlезига тlайохийт заданеши тlайкиа декхараши толаме кхоачашдара доаттабу къовсам шерта а болаш хьахьоякхара.

СССР юбилейна кийчо еш [illegible] тlемал [illegible] традицешта. Цу балха тlа [illegible] коммунистам, граждански [illegible] тlемий ветеранаш, яхьа хьалха латтареш. Радио цу гlалла телестудешка вlашагlкхайттача цхьа передачашка [illegible] журналисташта [illegible] [illegible] журналий оагlош тlа [illegible] [illegible].

[illegible] капитализма дунеша [illegible] идеологически къовсамера советски прессе лоархlам. Хlанз къаьстта дорхенна тlатеl КПСС ленински къаьмий политика [illegible] пропагандо, вай хайкъай коаланта, дунен еса социализме позицеш чlоагlъяра бола СССР къаьра лоархlам лоьбе, советски республикий вахар харцахьча оагlорахьара хьахьокха гlерт. Цу тайпарча харцонашта еш болаш дуьхьал а уттараш, пресса къаьста хьахьокха еза советски вахара образ, коммунистически идеалаш.

Пресса балха кердача лоархlамеча этапе дlадах идеологически фронта цу белхахлачеча участкана деш дола партийни кулгал дlахо воздаьккха тоаделга. Газетий, журналий телевидени радиопередачий программий, издательствий кlоаргала, лаккхача литературно-публицистически бораме, массови информаце эрригача средствах эффективно пайда эцара йоакхо е еаш я партийни комитеташ.

Советски Союза юбилейна кийчо еш болча советски журналисташа, болхлой юрташкарчен корреспондентий йоккхача отрядо бизза лелабу парте шоах бенна тешам, вай пресса лоархlам кхы а лаккагlа айбергба КПСС XXIV съезда хьалхашка отталдь декхараш кхоачашдара хьахье.

(31 мартера «Правда» передовица).

В. И. Ленина ордена лелаеча № 7 йолча треста Грозненски гlишлой-монтажни управлене болхлоша дика лоархlам я электросварщица Козлова Лариса. Цо еш йола электросварка дика, чlоагlен йу. Сменни задании 135—140 процент кхоачашъеш ца. Дуьне да а Ларисе укх шера шоллагlча квартала чотах тlаькъега.

СУРТА ТlА: электросварщица Л. Козлова.

С. ХУГАЕВА сурт.

А. Д. ГОРАВСКЕНА, А. А. КОЗЛОВНА, Г. Г. КОРОЛЕВНА, [illegible], Г. Н. СМИРНОВНА, Р. А. ТИХОМИРОВНА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Химически продукташ хьаьра процессий технологи эрашькха тоеча доккха дакъа лацарахи фенола, ацетона, изопропилбензола дикал цу продукташта пачхьалкхен дикала Знак хьожаргадlа дlахкоачаяраха Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла

Горавский Андрей Демьянович — Грозненски химически комбината фенол-ацетон доаккхача № 17—18 йолча цеха слесарь.

Козлов Алексей Алексеевич — Грозненски химически комбината технически тlадьохкам лоаттадеш отдела начальника.

Королев Георгий Григорьевич — Грозненски химически комбината фенол-ацетон доаккхача № 17—18 йолча цеха воккхагlволча аппаратчика.

Овсифер Виктор Михайлович — Грозненски химически комбината изопропилбензол доаккхача № 15 йолча цеха начальника.

Смирнов Геннадий Иванович — Грозненски химически комбината изопропилбензол доаккхача № 15 йолча цеха воккхагlволча аппаратчика.

Тихомирова Римма Александровна — Грозненски химически комбината фенол-ацетон доаккхача № 17—18 йолча цеха начальника заместителя.

К. ОЗДОЕВ, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель.

Г. СКЛОКИН, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь.

г. Грозный.
1972 шера 31 март.

ГРОЗНЕНСКИ ХИМИЧЕСКИ КОМБИНАТА №№ 15 А 17-18 А ЙОЛЧА ЦЕХИЙ КОЛЛЕКТИВАШТА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Химически продукташ хьаьра процессий технологи эрашькха тоеча доккха дакъа лацарахи фенола, ацетона, изопропилбензола дикал цу продукташта пачхьалкхен дикала Знак хьожаргадlа дlахкоачаяраха Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла

Грозненски химически комбината изопропилбензол доаккхача № 15 йолча цеха коллективана,

Грозненски химически комбината фенол-ацетон доаккхача № 17—18 йолча цеха коллективана.

К. ОЗДОЕВ, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель.

Г. СКЛОКИН, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь.

г. Грозный
1972 шера 31 март.

Пхеaлагlа хержача Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета кхоалагlа сесси хьаеллара хьакъехьа

Пхеaлагlа хержача Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета кхоалагlа сесси хьаелларгья 1972 шера 4 апреле lуьйрана 10 сахьат даьлча КПСС обкома политически дешара Цlагlа.

Депутаташ дlаязбергба КПСС обкома политически дешара Цlагlа lуьйрана 8 сахьат даьлчадена.

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

СССР хьаьнь 50 шу дизара сийна юкъара культура лаккхъяран юрта тоаярац шерра социалистически яхь йоаржаяра дахкьеча Шаьла района Курчалой юрта Совета инициатива хьахьехьа.

1972 шера 15 марта РСФСР Министрий Совето а баьча социалиа къоабалъяьй СССР хьаьнь 50 шу дизара сийна юкъара культура лаккхъяри нах баха моттигаш тоаярен даькъе Смоленски областа Починковски района Ленински юрта Совета инициатива.

Из инициатива хьая а лоацаш, Шаьла района Курчалой юрта Совето отта а дь тlоагlдаьа Курчалой юрта культура лаккхъярен из тоаярен хьадда декхараш.

Курчалой юрта Совета депутаташа Нохч-Гlалгlай АССР-е бахача берригача [illegible] кхайкарад даьд СССР хьаьнь 50 шу [illegible] деш сийна юрта культура лаккхъяра лоаттабеча къовсама цхьатерра юкъабахара уж тlа а хьаьхаш.

Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совето къоабалъяьй СССР хьаьнь 50 шу дизара сийна юкъара культура лаккхъяран-нах баха юрташкара моттигаш тоаярац социалистически яхь йоаржаяра Смоленски областа Починковски районни Совета Ленински юрта Совета инициатива хьалхацара хьакъхьа Шаьла района Курчалой юрта Совето яь решенеш.

Республика къахьегамхой депутатий районни, городской Советий исполкомаш декхарийла я юкъара культура лаккхъяра юрташкара нах баха пункташ тоаяра, юртарча хlара улицагlа, хlара кое тlехдинd цхьалхо хилийтара шерра социалистически яхь йоаржае.

Республика министерствашта, ведомствашта тlедиллад юрташкарча нах бахача пунктий культура лаккхъярен уж тоаярен гlулакха моттигерча советашта эшаш дола новкъостал де. Республикански моттигерчей газеташа, радиоса телевиденей хадлаза бувцалба республикера нах баха пункташ тоаяраш цар культура лаккхъяран беш бола болх.

Яхь итогаш йойла 1972 шера ноябра.

СССР ХЬАЬНЬ 50 ШУ ДИЗАРА СИЙНА ЮРТА ЮКЪАРА КУЛЬТУРА ЛАККХЪЯРИ ИЗ ТОАЯРИ ДУХЬА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬ ЙОАРЖАЯРА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР-а КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ КУРЧАЛОЙ ЮРТА СОВЕТА

Социалистически декхараш

КПСС XXIV съезда исторически решенеш хьалхар айбаьча Курчалойски юрта Совета сесси юрта культура лаккхъяра лоаттабена къовсама Смоленски областа Починковски района Ленински юрта Совете бахача нахка хьахкамегlа нахе а яд Совета территори тlа бахача берригача нахах котар кхоачаш а деш укх тайпара декхараш тlаец:

— Курчалойн дена тадаьна цхьа баха культурни пункт а. Цига бехача наха иамента дукхагlа нарlагонай хилайта, юрта Совета территори тlа тlехьна общественни порядок кхуга вlаштlехьдаьда;

— Ленина цlерагlча колхоза центральни усадьбена, районни больница, школа, культура цlенна [illegible] [illegible] 120 гектара тlара [illegible] тове;

— юрта [illegible] тlерсаш [illegible] [illegible] [illegible] тlетлура цlенош хьаь а деш. Некъаш, тротуараш тlахош хьайкх хьаш тоеде;

— [illegible] цlерагlча [illegible] стадион [illegible] культура цlенаш, [illegible], больница, [illegible] юкъарча «Сельхозтехника» объединени цхьа спортивни площадкаш а хьадье.

Цlенай дахьа цlенаш, доаттадойла мlенош цlейбешта гонахьара моттигашш, шоай хьакхьа тойбайла гонахьа са йартал, коналораш, санитари порядок лайтабойла мlенош [illegible] улица гlара участкаш, юрта гаьнаш дlабергlча дакъа [illegible], [illegible] кепаш дlаевахабе корна гонахьара, [illegible], паркашкара, общественни присутственни хьанента гонахьара;

— хlара бетта тlехьарча шоатта дlаймаль санитари дне чакхдоаккхалда. 1972 шера 15 апреле — Ерригсоюзни коммунистически субботник долча дейнаь юрта бахача хlара сого 6 сахьата кlенгагlа йоазача нана бола болбе. Юрта тадчен цига санитари цlено оттаеча;

— тlехаьна округ (улица) эхь цlа тадчйта божьо сеахара хоржаный округашта (улицашта) юкъе социалистически яхь йойлабойда. Яхь итогаш йойла шера шоаьа — 1 Маи, 7 ноябре;

Отта а эь, толийла «Лаккха культура бола улица», «Лаккха культура бола цlа» яха цlерах.

Курчалой юрта Совета территоре тlа бахача берригача нахах цlерагlа юрта Совета депутатех Нохч-Гlалгlай АССР-е бахача нахега кхайк СССР хьаьнь 50 шу дизара сийна юрта культура лаккхъяра лоаттабеча къовсама цхьатерра юкъабахкарах цу тайпара КПСС XXIV съезда решенеш кхоачашъяра доаттабеча къовсама цlаше вовшашца дакъа лацар уж тlа а хьаьхаш. Курчалой юрта Совета сесси тlадилларгlа:

А. Довлаева — Юрта Совета исполкома председатель;

З. Гуйтаев — Ленина цlерагlча колхоза председатель;

У. Магомадов — «Сельхозтехника» МРО управляющи;

М. Калаев — больница керттера лор;

С. Умаев — Ленина цlерагlча колхоза бригадир;

А. Тасадаева — Ленина цlерагlча колхоза звеньевод, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета депутат;

А. Евдаев — Ленина цlерагlча колхоза механизатор;

Э. Элстанов — колхоза тахарча гlишлонаьъена управлене штукатур-маляр;

М. Дехтуваев — юкъарча школа директор.

Венгерски халкъа цlейна хетаьь

Селлие сарахь Нохч-Гlалгlай филармоне вlашагlкхайтайбар городерча предприятей къахьегамхой культура а искусства а белхлой, партийни советский органий вакалаш. Уж баьгабе Венгерски халкъа цlей — Венгри фашистски lазапах мукъаьлина 27 шу дузи ян белгалдаккхара.

Гулбеннарашта хьалхашка дийцар Советско-Венгерски общества Нохч-Гlалгlай отделе председателa, университета проректора Х. И. Ибрагимова.

Цул тlехьагlа къамаьлаш дир уллаша Советско-Венгерски общества коллективни член йолча А. Шерипова цlерагlча Грозненски мехкадьтта чакхдоашкхача завода воккхагlволча оператора В. А. Карпенкос, Нохч-Гlалгlай университета студентка Т. О. Давурова ахкар.

• • •

Советско-венгерски общества коллективни член я «Красный молот» завода коллектив. Укх деношка цу общества юкъарчара организаце собрани йир. Цига вай республикана доттагlала бувзамаш лелачо Венгерски Халкъа республика Комаромски областерча къахьегамхошна доттагlала кlоагlлара, цар къахьегама гlуллакхаш, культурни вахар доладенашта дикагlа дlадоаьйтара учаькьаха эза мероприятеш белгалйир. Хlара бетта къа белгалйьеча дийнахь Венгрена хетаьь декхаш ешаргаш заводе. Доттагlий вахарех долча книжкайи фотои выставкаш ергъя, чeкашке, библиотекашка советско-венгерски доттагlала уголокаш хургъа.

Хlаьта Венгри фашистски lазапех мукъаьлина 27 шу дузача денна накъабоалхаш завода кхаь библиотеке вежарашка йолча республикан гулъячча материалий выставка яь. Селхан венгерски халкъо социализм хьалъеча йолача коталонех дувцаш цехашка беседаш еш бар политинформатораш, агитатораш. Талаз Венгерски халкъа цlейна хетаьь собрани хургъа заводе.

Сихде бурувтохилга

КПСС Малгабика горкома пленумера

Малгlабикера керда город ний болаш, дегlаувхаш, хоалуш йоатlа, хlаьта 1971 шера хьаттам четнашкара хьадоаккха мехкдаьтта кlезигдена.

1967 шера дена мелагlа даьккхад «lаьржа дошуа». Хlаьта юххера а дешар из дlадахача шера. Духхьала цу цхьан шера 7 процента, эшадалар планагlа дампкха деза мехкдаьтта. Хlанз боая беш йолча къаьхача скважинашта кlезига хьатlахкет керда ераш. Укх сахьате мехкдаьтта теляз болх бе езаш йолча кердача 25 скважиних пайда луш йиъ мара ц. Вожаш е шоай кlоаргилга кхачlехь дlакъайлай е вlаьла хьалъоза мехкадьтта доапаш сейцай. Цудухьа деннгара-денга кlезиглу укхаза доаккха мехкдаьтта. Масала, укх шера январа хьалхарча дейошка Малгlабика дийнахьи-буси 15 эзар тонн мьахкдаьтта луш хиннадале, хlанз 12 эзарнега кхоачаш лоддена.

Маьха чlоагlа езенна укхаза бурув тоха метр а. Хlанз бурув кlоаргъгlча хlара метрах планал совгlа 23 сом хилдала эзча дlадохийт.

Лоха я бурув тохара темпаш. Дlадахача шера 42000 метра тоха дезача 25708 метр мара тохаиза из. Бурув тохача 15 бригадах шоай задане кхоачашъяраш 9 мара яц. Бурув деттача балхашка сметех дlадахийта ьына белгалдаь 7818 эзар сом дар, хlаьта дlадахар 8503 эзаркега, дlахкачийтар. Укх шера ахь а айлан мег из цифра.

Цу кхоачамбоацарех лаьца дукха дийцад собранешка, совещанешка. Юххера из дош эттар укх деношка КПСС горкома пленуме а. Цу вай лакхехье пийна гlулакх хоадамболаш къовстаде гулбеннабар горкома членаш. Дуьне дош лоархlам болаш доаца белгало яр укхаза «Грознефть» объединенера баькха специалисташ хилар а.

Хlинзалца вайна мехкадьтта тийнна 5 километр кlоарга кхаа гlов боасбеннаб. Цунга ахь ла-кхе дог даь. Фу дергаз вай дlаьв, малагlа никъ лохаргба? Из чудоагlе болаш яр парте горкома секретара йов. Дьячкова ев докладе тlемех дьь къамаьлаш. Уж хьакъхьаш лакх предложенеш а тийлар шарах цхьабарахша бурув деттача управлене мастера Г. Г. Попхадзе, цу управлене начальника С. А. Темирова, керттерча геолога П. К. Вильмагга, «Малгобекнефть» НГДУ начальника С. А. Плиева, «Грознефть» объединена керттерча геолога В. Н. Головубова, кхычар.

Массане а аьхар цхьа малагlа дола дар кlоаргагlа дала тlоаватше фуй хьожар, бурув детта бригадаш дикача оборудованеца lалашъяр, цар белхал бола белхтокхам айбар, цар сий айлла ца хилча тайпара айдар. Из тlелхьарден хоашата алайбер. Уж тlехьарча лаь бурувдеттарий болха районе дукхагlа теркам тlахкийта баьннаб. Къаьстта хоалу из реорганизаце а хиина уш промысловиками бурувбеача дена.

Малгlабика мехкадьттахошта юкъе эггара белагlа бола мукъ хlанз бурувдеттарий белеш тlа бу. Малгlабик «мехкдаьтта город» йолаш юсаргъа а юсаргъаш яла дош къовстаде дизараш керттерча даьха уж ба. Атта хlанз дац 6—7 километр кlоарга бурув детта дезилга. Лакха говзал, йоккха опыт, донал эш. Из долаш а да укхаза бурув детташ боакхача 600 совгlа волча сагага. Дlаьхача пятилетке 1600 рацпредложенелар дар, 62.177 эзар сома пайда а беш. Из творчески низ кхы а массамбаккха беза.

Ловцца аьлча, бурувдеттарашта дукхагlа уйла, теркам тlабохийтаргбоачa тайпара гlулакх вlаштlехьдоаккхилга декхаче боарам тlа даккха дезилга гуш дар пленуме дийцачох.

Лаьттан чекаш техкарий никъ а беркете хургхиларга дог даха йиш йолаш моттигаш гучаьннай. Попхадзе кулгалдеча № 894 йолча бригада яххагlча километра гlа кхачача буро юрске тlоакашка мехкадьтта хилар баьдеш йола белгалонаш хьагойтай. Цудухьа деррига хьинар, говзал, низ тlабахийта сихагlа из тохкам чакх а баьхкха Малгlабика мехкадьттахошта шоай сий юла меттаоттаде деза. Лаьттан чекай керда къайленаш тохкарий хьалхарча мугlарашка отта кийчъенна я коммунистий Х. Хамурзиева, В. Тюникова, И. Галаева, Н. Хантемирова лаккача темпаегlа къахьега lоьмача бригадай коллективаш.

Бурув деттача балхий управлене керттерча геолога, кхьбараша предложенеш тейлар буровой балхашта юкъе керда методаш йоалае яхаш.

Укх пятилетка шоалго хьалхашка отталь декхараш дизза кхоачашдергдолча новкъе бала беза Малгlабика бурувдеттарий кlамазехьа а. Иштта сацам бир пленуме баьр.

М. КАРАЕВ.

СССР хьаьнь 50 шу дизарга

Цхьан къахьегама мугlаре

Мехка масса мехкашкера ТАСС корреспондентий хоамаш уж социалистически автономни республикай къахьегамах толамех, царна кийчарча массаьрча эхьхачы бувзамех, коммунизм хьалъеча цар цхьана дала лакъярах дувцаш.

ГРУЗИ: ХЬАЛХА ЛАТТАЧА МАШИНИСТА ДОШ

Закавказски машенаькъа Тбилисски локомотивни депо машиниста, Грузе Лаккхехьарча Совета депутата Г. Богверадзес, шийтоъронашка хьежа а хьежа, укх шерара ихан 1 декабрь тlахкоачаш, шийн цхьанне пятилетка — диъ шера ах шоай кхоачашье лаьрхlад. 160 эзар киловатт-сахьат электроэнерги 30 процент машена лаьтташи кходе лаьрхlад цо. Тбилисерча новаторо СССР хьаьнь 50 шу дизара сийна яхье вийхав Сантредски локомотивни депо машинист, СССР Лаккхехьарча Совета депутат В. Струуа, Киевски локомотивни депо машинист, Социалистически Къахьегама Турпал И. Ситников, Ереванский депо машинист, Армянски ССР Лаккхехьарча Совета депутат П. Погосян.

Чоаггlа шелал эттачех лаьво хара хьекхдаши хьалашка дlахахача цу хана хилхачул кхе процент дукхагlа мухьаш дlа-юхадикхьад Закавказски магистрали машенаькъахоша ер шу доладелча денз. Цу юкъа 1350 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхоьйя, кlезига кходаьлаи дизельни доагор а. Яхьа инициатора Г. Богверадзес къахьегача деперча машинисташа аллха деж мухьаш кхухьача поездашкъ оттабьча боарамал совгlа дlадихьад 85 эзар тонн мухьаш. 130 эзар киловатт-сахьат электроэнерги а кхоеш.

Сантредцаша планал совгlа дlадихьад дукха хlаьа ца эшаш 80 эзар тонн мухьаш, кхоьйй 120 эзар киловатт-сахьат электроэнерги. Хlаьта еревански машинисташа социалистически декхарий чотах планал совгlа дlадихьад 76 эзар тонн мухьаш, 95 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхоьй.

Толам баьккхаб машинистий бола нийса, дика вlаштlехьбаьккхда ледабарах баьнна на lеш, поездаш делдара хьалха латта методаш шерра юкъехlоьйраеш а.

Тбилиси.

О. САМХАРАДЗЕ, ТАСС корр.

ТАДЖИКИСТАН: ИНДУСТРЕ КЕРТТЕРА ДАКЪА

Производство технически кийчъяра хьалхара этап чакхъялийнай Таджикистана къаьнагlа йолча предприяте — Душанбински текстильни комбинате. Карлачча оборудованеца неттий 700 керда ткацки станок оттайй цохашка. Кхетта карарзаергъа кlаьхи кlайлу автоматизированни поточни линеш, кlунашка хlадамта обработка яра лаьрхlа оборудовани вlашагlйолла йолаергъа. Иттал технически керда хlамаш юкъе лахьаре йиш хулийтаргья укх шера 750 эзар сом кходе, кlадаш дукхагlа арахена.

Текстильни производства керттера моттиг дlалоаш Советски lедал даьнначул тlехьагlа мара чlоагlа дегlайха ца йоалеччача Таджикистана ийгача индустрена юкъе. Беррига мехка новкъосталца хьалхъяй из. РСФСР-ера, Украинера, Белоруссера укхаза баьхкар дlаьй специалисташ, инженераш. Лоаццача хана хьалйир иттаж фабрикаш, заводаш, комбинаташ. Вежарашка йолча республикаша эшаш оборудовани айтар, белхлой lомаье новкъостал дир. Йигача индустре предприятешка къахьегам ба массах иттам къамех бола вакалаш.

Пятилетка кхы а лаккагlа айбу Таджикистана йигача промышленноста предприятей производства боарам.

Душанбе.

Г. ДЕЙНИЧЕНКО, Л. ЧИГРИН, ТАСС корр.

СССР хьаяь 50 шу дизарга

ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕССА НОВКЪА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕ—СОВЕТСКИ ХАЛКЪИЙ БАРТТАЙНАЧА ДЕЗАЛЕ

В АЙ махка хьоьхагІерех я Грозненски мехкадьтта чекхдоккха промышленность. Советски Іедал дахначул тІехьа шерашка цок кхиъна мехкадьтта чекхдоккхи мехкадьтта химически йоккха промышленность.

1960 шера дена кхьоьтта сиха дегІа а ухаш эргаьлар ю. Ю бакъ бир «Грознефтехимзаводы» объединение мехкадьтта чекхдоккхуш, мехкадьттаэхимикаша ГрозНИИ Іилман болхлошца «Гипрогрознефть» проектировщикоща Москверча Іилмахошца, цай мехкарна хьуча городашкеракх Іилмахошца творчески къ а хьегаш.

Из кхьегІа тьедьохкхаш йоза цифраш юкъаргІа аяй. БарзІагІчу пятилеткагІа мехкадьтта чекхдоккхар дегІадере 39,3 процент, хІьетта продукцина реализаци яра — 41,5 процент. Цу шерашка кхьахегама оьсарле лакхъелар 27,8 процент. Дикка дукхагІа арахийцар дукхаеча тайпаех йола мехкадьтта продукташ.

Боккхаш лоархІамаш болх баьб Грозненски химически комбинате синтетически этилови спирт, фенол, ацетон, полиэтилен арахецара проектни мощносташ кхьаеркхьевш. 1962 шера Советски Союзе эгара хьалха болх бе йолаеллийтар металлоорганически катализаторашца крупно-тоннажни промышленни полиэтилен арахецар производство.

Объединени предприятешка яхь шера 1960 — 65 шерашка хьалйир цхьайола опытни установкаш. Цигара Іилман тоькама бакъаш дир керда, экономически, прогрессивни йола процессаш кхьеара. Це торе хилийтар дикка мощносташ лакхьа, кердаче тайпеех йола продукци арахеца, 4 миллион сом гаргга пачхьалкхене пайда бе.

БарзІагІа пятилеткагІа дІазе а болхаш дир эрга а йоккхаш Грозненски мехкадьтта чекхдоккху мехкадьттахимически промышленность дІазе дегІайоьлларе дахьа. 1970 шера чекхдоккха мехкадьтта 1965 шера хиначул 40,8 процент лакхделар, продукцина реализаци яра боьрам 40,1 процент хиьбелар. Къахьегама оьсарле цаІ ехзаш лакхъелар.

ДІахьоча пятилеткагІа бола бе йолаеллийтай цхьайола керда производстваш, цехаш, установкаш. А. Шерипова цІерагІча Грозненски мехкадьтта чекхдоккхуча заводе болх бе болаелар атмосферно-вакуумни трубчатка. ХІ[illegible] цуна мощность проектагІа лакхдІачуь 39 процент лакхъенний. Цу заводе болх бе болаенний каталитически реформинга установка. Бутт бе лахьаьа кхерерайир проектагІа доьрзіа хилина цуна мощность. Цу дукха барзІагІа пятилетке чекхйаллача хана дІайолха безача манзара компоненташ кІезиг а бец арахецца лаккхоктанон автомобильни бензиниш яхаза дукхагІа дилар.

Химически комбинате болх бе йолаеллийтай телемеризаци опытно-промышленни установка. Цига пайда эца болабьеб лоархІамера мехкадьтта продукташ ерре цара йолча кердача технологически процесса.

Мехкадьтта химиий вахаре бехха лоархІам болаш гІуллех да Н. Анисимова цІерагІча Новогрозненски мехкадьтта чекхдоккхуча заводе централизни газофракционирующа установка болх бе йолаеллийтар. Массадолча технико-экономически тьоккхаммий цун мощность, лоацина хана кхерерзайй.

БарзІагІча пятилеткагІа объединене предприятешка дукха баг[illegible] даьд толашагІйоля техника, прогрессивни технологи производстваша кхьехкхьара, кердача тайпеех йола продукци арахецаре, мехкадьтта химически продуктий дикал лакхьара, производствени процессашта механизаци автоматизаци яра. Цу дахьъе СССР-е эгаре хьалха нара а эрзаль текхвйолайир керда катализатор арахецара производство. Цо торе хилийтар лаккхоктанови бензиниш итт процент дукхагІа арахецца. Болх бе йолаеллийтай парафиниш Іочу а деттаж цараа упаковка яре йола автоматически мини. Электрически полера мехкадьтта продукташ цІенъяра процесс кхерерзайй. Фильтропрессашка тІечене йоккхе разгрузка яр производства юкъадехьара торо хилийтар кулгашца деш дола кала болх дикка мІазирда. Болх бе йолаеллийтай мехкадьтта продукташ цхьан меттигера шолагІча йоьзарІйола автоматически станци, перефинех мол машиндаьтта уьйьохкхьаш йола азавтоматически приборш производствене юкъебахьай, маттера ароматни мол уайт-спирит де кхьоьхкхаш йола автоматически приборш а производствене юкъехьай. Це торе хилийтар анализаш оче дІайоккхийте за мІазирде, болхлой кхьахьегама хьалаш тодде, производствени культура лакхье.

Бокхаме доал деш дикагІйола методаш юкъахоккхьар в боьшехе лоархІама эхар. 4 шу хьаьагІа объединени цу мал беагІа промышленни предприятешна планированием экономически стимулировани кердача системагІа боле бе йолаелла. Шерре производствене юкъахьазьаш я цуьхьохь эксперимент а.

БарзІагІча пятилеткагІа объединене предприятешна целлантия дикка кІезигдаьд цІенача ти чу дІаухаш доле промышленни хиш, мотта кІезигеьлй царца уьш йоле зене примесаш а. Цу гІуллакха тІаерзаь чекхьыхьхай 2 біль сомегІа мероприяти. ПредприятешагІа дІауда зене дизае цІендара хьальеш а йоккха вниплощадочни производствени канализаце системан цунце цхьана геологически очистка яра йола станци.

Пятилетка тІеххьарча шера республика чекхдоьке мехкадьтта 18,3 процент дукхагІа хургда 1970 шера чекхдоьккхаш хиначул. Ие хьакургде интенсификаци яраз, бела бача установкашта реконструкци ярах. Арахецаче продукце ассортимент шеръе, продукцегІа дІабода мах локбе, производства эффективность лакхьа лерйт объединене предприятешна.

Кертера терака тІийлхийтаб арахецача продукце дикал лакхъяра, царех цхьаьраш тІанзалахь дуьнен дикагІйолча стандарташта юкъаехкай. Грозненски химически комбинате арахецчо ацетона, фенола, изопропилбензола. Почета хьалхиен дикала Знак еннай. Доьзол арахье дІаухийта парафиш чІоагІа кхьаттахи дика дІахецаш да.

Из мутта доле я объединени хІина арахецар доле бензинаш автомашне марках доле дизельни доагарех 75 процент дешаш легхьоктанови да. Уж лоархІама дешаш тІагІерттах планомерни чекхдаьх дедаш да. Лаккхоктанови бензинаш дукхагІа арахецаре бе ле кертера мероприяти я каталитически реформинга катализичекхи крекинга установкаш кхьалар. Цхьаьбанахьа, хІана а тІехьа щелачьмзхьалл чекхзяц мохдеш йола процессаш. Заводаш эргалха торе яз.

Грозненски мехкадьтта чекхдоккхуча кхьалара ГІа боьмзьаб предприятешта йоза реконструкци модернизаци яра къахьеша. «Грознефтехимзаводы» объединене, ГрозНИИ, «Гипрогрознефть» коллективаша хийтьай мехкадьтта продукташ дикал лакхъяра технико-экономически тьохкамаш толдера. Дахьал а девоьй арахьеча а мехкадьтта производствене юкъабоьхара керда тІеерзаш. [illegible] мероприятие йоьцца [illegible] цай мехкадьтта чекхдоккхуча промышленносте 10 шера лаьркІа йоле хийса перспективаш я.

Грознерча мехкадьтта чекхдоаккхаш, мехкадьтта химикаша тІаьгІертта кхьовсам лоаттабу ийслагІча пятилетке программа тела кхочамашьяра. Продукцина реализаци яра дІадаьнача шере план зевй хьалха 24 декабре кхочашйир цар. Цун бьерам 1970 шера хиначул 9,7 процент лакхбелар, пачхьалкхьа лаьрхІачул соьгІа 4,8 миллион сом пайда бир пачхьалкхьа. 3,4 процент планал соьгІа лакхйир кхьахегамо оьсарлена хІьетта 1970 шере хиначул 12,4 процент лакхьелар из.

Укх шера дукха бакхаш доьд мехкадьтта чекхдоккхуч мехкадьтта химически промышленносте реконструкци модернизаци яраш на эргайоллаш, керда продукци арахецаре, мехкадьтта продуктий дикал лакхьара, производствени процессашта механизаци автоматизаци яра тІедерзадь. Лоацча хана хьалха а комбинате болх бе йолаелийтар парафинаш депарафинизаци яран цоз машиндьтта дІаоьхкаьстадарел йолаш комбинировании установка хьалхера эргІа. Цай масина промышленни масштабе эгара хьалха арахеца йоленний лакхэффективни цеолиташ уюш йола катализатор «Цеокар-2». Цох пайда эца болабаро торо хилийтай шеьтІа а эзараш тоннаш автомобильни бензинаш арахеца, реконструкци еш № 8 йолча установке. Из бахьан долаш мехкадьтта бацалах пайда эцаре къахьегама оьсарле лакхьенний.

Дукха балхаш доьд Грозненски химически комбинате а. Фенол арахецаче производствене объединени реконструкци етташ, смолаш эргахаьрах изопропилбензола алкилированни цехана лакхьелла итт процент лакхьенний. Непрерывни кІунахва фенол цІеноара керда процесс кхерерзийний. Арахеца полиэтилен 20 процент соьгІа дегІаденад, сополимериашне маркех арахеца полиэтилен 30 процент лакхденад. — 1970 шера арахецаш хиначул кхоза дукхагІа арахец из.

ДІадахча шера дІахо а балхаш дир планировани экономически стимулировани система эргайоаккхаш. Щекински метод производстване юкъайоьллерех укх тІекарчу шин шера кхьачаьлх балха шир йоле йолаш 1230 сах балхара ахча а хьалара кердача рентабельности [illegible] бокх бахкхьаш. Кхьар [illegible] к[illegible]

3 эзар болхлочоа, специалиста дукхагІа алапи тела доладьд.

Доьккхий бехктоккхамаш деххарац хьалхашка даьх кІоагІйе пятилетта шолагІча шера объединене мехкадьтта чекхдоаккхатчи мехкадьтта химикаш. 1970 шера чекхдаьккхачул 8,7 процент дукхагІа мехкадьтта чекхдаккха деза укх шера. «Урал-14Д» цІера электронно-вычислительни машина бакъ керда а лурдаш болх бе болаелийта лаьрхІа кустови вычислительни центре хьалхара эргІа, хІахогІа лакхьоІача тайпара бытовой лакхаи культурни гІуллакхаш лаьрхІ доле товарни арахецарга тоаддерга. Объединени массаболча предприятешна дикке дергдоаца да укх бака. Дизельни доагараьтта кербалидзаш депарафинизаци яра йола цул рда установкаш лакхьа а кхьахьа бала бе йолайолийтаргьа. Объединени массаболча предприятешна чемдека доаза да дукха лоархІама балхаш.

Дукха балхаш дергда нах тІабега цІенна, культурни-бытовой гІуллакхаш кхьачъем а. Пятилеткагіа хьалдаь а дахха эксплуатаце дІадургда 60 эзар квадратни метр хула цІенош. Болх бе йоладургьа поликлиника, 240 моттиг йола стационар, поликлиникаца цхьана біль моттига йола больница. Къахьегамхоаша салейтар а лакха ура 200 моттиг йола профилакторий. ДІахо а тоадергьа лаккхІ болчхой специалистий производственни хьелаш. Цу гІуллакхьа лаьрІа предприятешка дахьаргье бытовой комнатий корпусаш.

Цхьа дезал санна барттайна лоацача кхьаьна хьальаха Грознерча мехкадьтта чекхдоаккхаша, мехкадьтта химикаша Москверча, Ленинградерча, Бакурча, цай дехкарча хиьча передовики Іилмахой, специалистий коньхьоьстабарригта шоай нах тІобьмийта кхьахьегаргде шера план пятилетке плани хана хьалха кхочашьяр, Советски Социалистически Республикий Союзе ше біль шу дузача юбилейна сийленца къахьбехара.

Г. ПАЛЬЧИКОВ,
«Грознефтехимзаводы» объединени начальника, технически Іилмай кандидат.

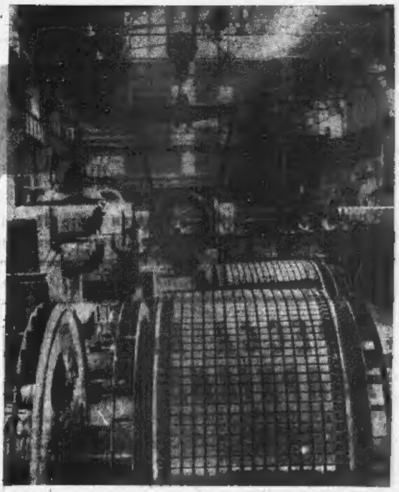

АРМЯНСКИ ССР. «Армэлектрозавода» кийчъю асинхронни электродвигательш, силовой трансформатореш, дІачехо укх электростанцеш, генератореш.

СУРТА ТІА: [illegible] тоний цех.

В. ЛЕНРУТА сурт.
ТАСС фотохроника.

Квартальни план—ханал хьалха

Пятилетки шолагІча шера хьалхерча деношка дена социалистически къе а баьна хьайбай продукци алсамъяккхара хьинаре кхьаьгаш хьабоагІа Гудермесски района колхозхой. Дика толамаш даьхад «Кавказ», «Дружба», «40 лет Октября» колхозий хьахьегамхоша. ДІадахача шера укх хана боаккхаш хиначул 300—500 килограмм дукхагІа я хІана цу боахамашка йоаккха шура.

Пачхьалкхенга шурех дулх доккара квартальни заданеш 20 марта кхочашйир «Дружба», «40 лет Октября» колхозаша. Пхе денна мара тІехьайисалзар царел из денхар кхочашдара «Кавказ» колхоз а. Цу боахамаша пачхьалкхен приемни пункташка дІачуенна шура 250 тонни дулх 75 тонни да. Цул соьгІа цу боахамий коллективаша лерхІ е квартал чакхьаллалехье пачхьалкхенга 40 тонн шурех 15 тонн дулхи доаха.

Укх деношка ветеринарно-санитарни мероприятеш лерттІа чакхъяхара хетаьча хьажар-конкурсе дакъа а лаьца, фермай территореш цІенъеш, нувхаш дІайоахаш, кхьадоза балхеш деш я цу колхозий коллективаш.

Ерригсоюзни ленински субботника юкъе деньа лела дика кийчбеннай колхозашка. Хьайбиш лерттІа Іангара а даьха хьккий уж лоаттадеол кийчо ю цар.

Советски Социалистически Республикий Союз вІашагІъелла 50 шу дизара чІейна накъаболхаш хьайбай продукци дика алсам а ехьахха из пачхьалкхенга йоккхара план-задани толашца кхочашъе доаш деннад цу доахамий хьайбаш лелорхой.

И. ЯЮТЕРОВ.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КАДРАЙ ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕШАР

Ийслагіча пятилетка план хенал хьалха кхочашъяра тІагІертта лоаттабеча къовсаме къа а тьинарегІа дакъа лацара экономически хьаней лардаш, дикагІчар опыт йоза гІерт совгкски вах.

Ер дешара шу дІадоладелча тха районе экономика лардаш Іомаю юкхьаннарча 12 политшколе, марксизма-ленинизма 16 школе. Кхьа теоретически семинаре хІаране шин-ше Іомаш «Общественни производства эффективность лакхъяр — КПСС экономически политика оьлаххара доші» яха экономически проблема. Шин семинаре ше-шоаш Іомаю «Производствана кулгалдара систем вогайоахаш тоаяра хьакъехьа КПСС XXIV съезде дьшар» яха проблема.

Предприятейи организацейи кулгалхоша, партийни организацейн секретараша дешна КПСС горкоме вІашагІъеллача партийни актива школе, цига а хиттта Іомаю марксистско-ленински теори партий XXIV съезда решенеш хьехкха КПСС-о чакхйоахача политикан укх тайпара актуальни проблемаш: «Экономически теори хІанзарча этаперча КПСС экономически политикан дешаш», «Социалистически производствана Іилман кьаьхаца кулгалдара лардаш».

Партийни дешара системе халкъа боахама экономика дешаш Іомаду 700 гаргтача саго.

Комсомольски дешара системе экономически политика лардаш Іомаю 200 гаргтача комсомольцо кагирхоша.

Халкъа боахама экономика хьехача пропагандистшта юкъе 75 процент гаргта бараш предприятей кулгалхой халкъа боахама специалисташ ба, хІаьта цу гІуллакхе торо хулийт предприятейн хІара дешна вагІачуна балха дешаш хІоаргагІа доьза, нохчостал ду уж хийса кхьостаде.

ШолагІа шу да кирпичникий заводан партийни организаце юкъьанцарча политшколе халкъа боахама экономика дешаш Іомаду. Укхаза пропагандист да завода директор Ибрагимов Завудина Зайнди. Школе кеша ух заводера беррига коммунисташ, комсомольцаш, парте боацарий активе. ГІал а бахе боагІа уж занятешка. Пропагандиста З. З. Ибрагимова аттача, кхетабергболча кертала хьех экономика дешаш, цу хана пиноберча гІуллакхашца уж айхха дувза а дуваш. Завода план хана хьалха кхочашъяра, балха хІара участко кьахьегама оьсарле лакхьара лоаттабеча къовсаме завода хІара къахьегамхочоа кагагІдьнаршци кхочамбоалараш, лекхараш лоархІаш дІа а тоийтаеш.

Іомадьача темах йола занятеш деша бахІараша чІоагІа дикъа а боашаш чакхъяьхаш. Пропагандистана дахча хаттараш шоа дукъа хана цар шерра пайда эц шоай балха практикех, плана задании ханал тьалха кхочашъяра тІаерзаь шоай предложенеш ала гІерт уж. Экономика дешаш Іомадаре, занятешка уж дувпаре новкъостал ду къахьегама оьсарле лакхъе, план кхочашъяьча дика толамаш даха.

Нагахь санна дІаяхача шерашка завода цІаккха а планови заданеш кхочашъеш хиннаеце, 1971 шера продукци арахецара план 138 процент, январел февралеи планаш 101 процент кхочашъяьй, толама кхочашъеш я 1972 шера хьалхарча квартала план. 1972 шера план ханал хьалха кхочашъе дехкар тІеий[illegible].

Деша бахІараша дика дакъа а лоацаш чакхьоваш занятеш «Кавказ» колхозерча (пропагандист колхоза кертера агроном нов. В. Н. Кропка), Автотранспортни конторан тракторни паркерча (пропагандист парка начальник нов. В. Н. Иванов) юкхьанцарча политшколашка, «Малгобекнефть» НГДУ № 2 йолча РИТС-ерча (пропагандист служба кертера инженер нов. С. Я. Паук), «Ингушский» совхоза центральни усадьберча (пропагандист совхоза кертера инженер нов. Х. А. Буртанов) марксизма-ленинизма лардий школашка, бурувтохара балхий управлене партийни организацерча «Общественни производства эффективность лакхъяр КПСС экономически политика оьлаттара доші» яха проблема хІаране шин-ше Іомаеча (пропагандист — управлене кертера экономист нов. И. А. Кохлов), Вознесенски-таг чакхйоахача заводерча (пропагандист завода экономист нов. В. И. Медведев) «Производствана кулгалдара система вогайоахаш тоаяра хьакъехьа КПСС XXIV съездо аьнар» яха проблема хІаране шин-ше Іомаеча семинаре, «Малгобекнефть» НГДУ комсомольски дешара системе «Социалистически экономикаха йола беседаш» яхача кружоке (пропагандист — нов. Я. Т. Корнунов).

Кхы а дукха юкха йиш яр халкъа боахама экономика дешаш ладувгІараша Іомаделга, планаш кхочашъяра, цай мехка коммунизм хьалъяра лоаттабеча къовсамера шоай лоархІам кхетабелга, пропагандистана ІІанзха хІана на душ кьахьегарца вІашагІъ доахаш йола школаши семинараши.

Халкъа боахама экономика дешаш пропаганда массови формаш на Іомаду йоаллйоша, гІулакхарча нага, колхозашка. Массан мехкагІа шу да бурьонйовна, бригадашка, предприятешка, фермашка вІашагІъехнача 80 совгІча социалистически бокхай лелабара школашка, коммунистически къахьегама школашка экономика Іомаяр. Цига дешаш ва 1500 совгІа саг, хІаьта 100 совгІа саг уж Іилма-технически, экономически знаний университета экономически факультеташ а йолаш йолча Халкъа университета занятешка.

Цхьаьбакъьа, укх хІана а дукха болхлой ба экономически образованена юкъе оьзза. Экономически всеобуча лоац къоастадара 1972 шера 7 февраля хиначе КПСС горкома бюро заседане соьаш баьб. «Районе экономически всеобуч вІашагІйоллара мероприятеш з чІоагІъяьй. Цу совещанера хьехка предприятейи организацеш кулгалхой, партийни организацей секретарий, профсоюзий комитетий председателий районни совещани хьй.

Дешара кердача шера кийчо яра болх беш я боахамий предприятейн кулгалхой, специалисташ, партийни болхлой юкъе а балаш КССС горкома бюро чІоагІъ гІъяь экономически анализе районни совет.

Боахамашкех предприятешкех цу дешашка хьожаш я вІашагІъехха экономически анализа группаш.

Районерча йоккхийча предприятеша пхе шера экономически образоване перспективни планаш чІоагІъяьй.

Дешара формаш белгалъеча, экономически школаш, кружокаш, семинараш вІашагІйоккхача хана теркалбу болхлой экономически кийчон боарам, цар кхьахьегама ноcтам.

49 школа, кружок, семинар вІашагІъеллай, цига 1500 болхлочо, гІулакхерча саго, колхозхочо халкъа боахама экономика Іомаергъа. Занятеш хІайолалургъа 1972—1973 дешара шера.

Цу оьшашта пропагандисташ белгалбаьб. Пропагандисташ укх шера апреле курсашка дешаш хургба.

ХІанз кердача дешара шера тІагІертта кийчо ен я партийни организацеш экономически анализе районни совети.

Н. БОЙКО,
КПСС МалгІабина горкома партийни дешара кабинета заведующий.

Грозненски трамвайни управлене хьалха [illegible] мастер Оганесьянц Сергей Арутюновича керттадаьтта механически мастерской коллектив. Укх шера хьоалагІча квартала план [illegible] хьалха кхочашйир [illegible] соьгІа ремонт [illegible] трамвай 20 вагона, 11 мотора а компрессора кхьайолча техникей оборудованена. Уж толамаш доаккхаш белгалбенна а токараш Арутюнов Аркадий, Крайников Евгений, слесарь Бусицкий Алексей, кхыбараш. Юкъера дахьархІача царех хІаране сменин нормаш 125—130 процент кхочашъю.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара-аьттехьа) мастер С. Оганесьянц, токараш А. Арутюнов, Е. Крайников ремонт яьча оборудовани хьожаш ба.

В. [illegible] сурт.

БОЛХ ЛЕРТТІА ВІАШТІЕХЬБАЬККХАЧА

ІуйранІа болх болабалехьа дарна. ПятиминуткагІа хІамаш тегарашта СССР профсоюзий съезде Л. И. Брежневе А. Н. Шелепиней даь къамаьлаш довзийташ воаллар «Ийлоша» фабрика № 2 йолча ателье заведующи Матиев Мороза Махьмад.

Цу тайпара хІама хьалха деш вац Махьмад. ПятиминуткагІа кхыдола гІуллакхаш а къестаду. Цига юкъ балха графикаш, дахьчу итогаш ю. Теркал ца деш дитац цхьаккха а.

№ 2 йола ателье шоллагІча разряда я. 30 кхалсаг я цига къахьегаш. Цар тег кхалнийъа кочамаш, жакеташ, костюмаш, кхыдола баразхьаш. Бакача наха бытовой гІуллакхаш дара пл[а]нови заданеш кхочашъяьцар ателье массехк шу хьалхагІа. Йоха яр къахьегама дисциплина. Фабрика партийни организаце цу тІехьа йсача ателье заведующела хьожавир коммунист Матиев Мороза Махьмад.

Овлангара деза хийцар цо ателье болх. Эттара хьалха помещена ремонт йийтар. Кхьакха доашта меттел керда хІамаш тега когаца кхестаж машенаш оттайир. Балха график а оттаь шоехшара хоагтІаь хьалехар. ХІаране бехктоккхам лаккбир.

ХІамаш тегарий болх дегІа Іатьаш беце а халеи тІалханен ба. Цуьна сакъердалуш воацар атта кхетац цох. Маха баккха ховра аьнна моллагІчох хоз, дикка баразхьа тегалел. ГІулакх цІенхашта отталича цхьабараш хІабьалар, царна меттел керда болхлой хьажийтар. Царех дукхагІбараш эгара хьалха балха бахьхан цига хІамаш тега Іомабенный ба. Масала, Орцуева, Лукина, Хамавханова, Сулейманова, Солцаева, кхыбараш.

Укх массехк шера планаши социалистически декхараши толамца кхочаши тІеаккхоачаши ху № 2 йолча ателье коллектив. БарзІагІа пятилетка кхочашъечу дика гІуллакхаш кхачагІйувлара цхьаннена Къахьегама Шеча Байракха ордени (Сулейманова) массехк сага Ленински юбилейни медалаши еннай. ХІаьта ательена даьи лела Ше вымпел еннай. Цхьа фабрике хьалхара метти лаххарах карара кара тела Ше байрак а елар ательена. Цхьан хана тІехьаюсаш хина из хІайа фабрике дикагІчарех цаІ лоархІам я. Социалистически къе хьинаре дакъа лацарах кхоза ахчан совгІаташ тийнад коллективаша.

Дика болх баьб байнача шин бетта. План 102,5 процент кхочашъяьй. 8 эзар сома бараскьаш тега дезача тийгараш 8,2 эзар сома маьха за. Цу юкъа тай. кІакх. электроэнерги кхоалах. продукцега дІабода мах хохбарах 1,9 эзар сом пайда баьб. Миттта толамца чакхбаьккхаб шарт бутт а. Белгалбаха боагІа хьалхле лелаю ателье къанагІа бола хІамаш тегараш Венова, Сулейманова, Дахкильгова, закройщикаш Мусайлани, Орцуева, Лукина, кхыбараш.

Баразкъаш хозагІа, дикагІа тегар ателье болхлой кертера декхар да. ТІаккха мара вІаштІехьаргтир бахача наха дикагІа гІуллакх де. Маха ве баькхаб аьнна цхьаккха саг латкъац хІанз. Ателье баразкъаш тегийта укх наха тІехь-тІехьагІа дукхагІа хул. Со цига нийсенначе хана массехк саг нар баразкъаш тегийта вена. Шийна на хетта гІулакх хинна дІадаьлар хІараш.

Дукха ха йоаццаш «Ийлоша» фабрике хІанзарча модех баразкъаш тегара конкурс хьажар хилар. Цига призови моттигаш лайхар закройщикаша Мусайлана, Орцуева, Лукина. ХІаьта фабрика шоллагІча разряда ательешта юкъе дикагІа лаьрхІар № 2 йола ателье.

СССР 50 шу дузача шІонна накъабоагІаш шера задани 26 декабре кхочашъе а еш бахача наха планал совгІа 1,2 эзар сома бытовой гІулакхаш де, къахьегама оьсарле 1 процент лакхъе, 600 киловатт-сахьат электроэнерги, дукха кІанз, кхыйола материалаш кхое аьнна тІайийна декхар кхочашду № 2 йолча ателье хІамаш тегараш. В. И. Ленин вина ди а бетта план ханал хьалха тІехкхочашъярца деза лаьрхІад.

Йокке на аллара, хьалха латтарех кор гІортагІа а еш, толамагІа йола формаш методаш юкъекхухьаш производственни болх кхетамца вІаштІехьбаьккхаб Матиев Мороза Махьмада. Цу дукха ховамга гІа боах коллективо, ритмично лел ателье болх. 28 шу да цо хІамаш тегача болх бу. Йоккхий опыт я цун. ХІаьта организаторски талант йолаш ва волга гІуллакхаш а гойт.

Казахстана Кзыл-Ордерча «ВЛКСМ 25 шу» артелех Фрунзерча «Красный швейник» фабрике закройщик а бІаракъаш тегача закройщик цехий начальник а хинна 18 шера болх баьб цо. Цу хана дукха совгІаташ, Сийлен грамоташ еннай Махьмада. Цуьна доккхад хий цІи тІаьха пхьарсагІа доалладу сахьат. Масалахьа хьажа. Махьмада балха опытах «Ленинский путь» яхача Кзыл-Ордински областной газета тІа. ХІара а тІехь хоза хетар леладу цо уж бессаза даьнна газеташ. Ленински юбилейни шера хьинаре болх барах цуна еннай «За доблестный труд» яха медаль.

Фабрика общественни вахаре а дакха дакъа лоац Мороза Махьмада. Къахьегама дешанта йолча комисси председателан заместитель, профсоюзна фабкома члени фабкома председателан заместител ва из.

Х. БАЛАЕВ.

«СЕРДАЛО»
2-гІа агІо. 4 апрель, 1972 шу.

45-гӀа РАЗМЕР

[illegible] кхочушйийча, [illegible] дола хӀама ю дале а предприятий могаш Ӏалдал да цхьаболча идеологически фронта белхалой. Цо задани кхочушйийча хьалха дукха цу балха тӀа вита а ма-гарггий – дьегӀ ер аьина хетам кхиина вуллалхо [illegible].

Цу традице бокъонаш кӀезиг-га тоьха ца йийча аргьяц аьина хийтер сона «Октябра 40 шу» совхоза Долакх - Юртарча ферме валача. Пачхьалкхента шура йохкара задани кхоачамбю уххаза. Ала хӀама хац. ХӀанз дӀабаьлача шин беттен ах беттен планах йохка езача 950 центнера метта 981 центнер еллар. Квартальни задани тӀехкхоачашъьй.

Дика да. Иштта се дӀаволавелича тайпара айденнача дешаница из ферма юмцаш хӀачакхнала со-на а ловра. ХӀаьта а тахапара до-звеномика хьаста чу кӀоаргагӀа хьежа везаш а, хӀаьта задейна дӀахо дола гӀулакхаш го лезаш а. «ФуннагӀа дал а» йоахкхаш йола шура Даьхенна дукха эшаш яц. Цунна еш мукъа дифегӀа, кӀаьта из йоахкхарий кулгашта, салоӀама, сакъердама дукха хало да еш хьаьхха шура.

Иштта яц Долакх-Юрта йоах-кхар. — Уххазар яр я «фуннагӀа дал а» яхаш йоахкхачох. Дукха ка йоацаш сайна кита дейна сурт дувцаргда аз.

...Луйрийна 5 сахьат даьлинд. Скотник доахана хьаьш чу доа-хьар дилла вахна зеза за я ю. ХӀаьта а хӀама ца деш вагӀа на-барах воалла скотник. ДӀайилла хӀама яц, ахаш балаш ца.

Бакълуз. Я а яц дӀайилла йол, ча, силос, СарӀахье а аргӀера хьа а дека хийцаь йоттада лезаш дар из. Цхьабаккъа цун теркам бь на хилараш Луйрийна дӀайилла доаййар, а доахаш бийар скотин-каш.

Хьаьш чу батамаш Ӏочу а хье-хаш йох етт доахана. Ужх са-хьате детта лоладерга уж. Шура хьаьдь дал цар, дӀалуш хӀама еце а.

6 сахьат — даьлар — доахан детта доладу хь. 14 доярках 9 ма-ра хьенаш. Йожаш дӀа тӀехьа-гӀа баьхар. Хьабаьхкараш боаг-гӀашехьа дӀакхайла ведараш бе а дала гӀеттайва дараш кога бу-хьигаш Ӏутташ гӀетта а даь доа-хан детта болабелар. ' Шамараш дӀендаь, царна массаж ца доахана юхе да юташ шура хьалургӀолаш хӀама дайзар доярийна. Из де Ӏема а бийдьогӀ уххааь вайна детеле.

Доярайа фу [illegible] оц а-хацаф, зоотехник [illegible] [illegible] хьа чу вайзар. Участник Кусиев Салман, бархӀ сахьат доаллдаш кхаьчар. ферма завеху-ющий [illegible] Мухарбик [illegible] дар доалдуш шура.

ТӀаккха цхьа ха яьнначул тӀе-хьагӀа хьо [illegible] гӀо, ер тӀ-гахьа, цӀо ахаш доахьар хьатӀа-дахьаргдола базар вӀаштӀехьлан-кха болабелар.

Хьакхатай тӀа хьежача поралоа я. Цхьа грамм чухьа тӀехьа йоапаш. хӀаьта сахьат тӀехьа ца доаххаш хьайбанта [illegible] ду, хий а [illegible] а дуй царна массаж а ю...

Болхлой, дояркаш... Дег тӀара аьлча сона хьахийтар царех. ЦӀагӀара ена маьчеш, тиша ко-лошкаш, кхьйола хӀамаш юхь когаш тӀа. Базашка тӀаьда, бӀеха я. Когаш чуух. Бокъонаш-ка, инструкцега диллача хьаьна иккаш йоагӀар царна.

— Йолаш я, — йоах ферма заведующе, цар хьатӀаювхе.

Сона лейра уж бӀаргаго. Цхьан баьдеча, тишача, бу санна долча цӀалга чу хаттар мугӀарагӀа хьал а оттаяь 14 пар иккаш. Бийтте пар 45-гӀа размер йолаш ба. Доккха хӀама да ерм, — аьйна хет сона ба сейца, уж иккаш шийна эшаш хилча ма хала хургвар-кх уххазар кулгал-хо соцаве. Дуненна хозийтаргдар цар из, иштта хьапаькха саг чу халла йола иккаш енний тхона яхаш трибунаш тӀира дувцаш.

ХӀана хьоац. Нагахьа доярка уж ахьоайича а иӀ хьаелл: дӀатӀаювха аьле. Хаттар дагаух: фермина езаш еце, дояркашта ма езза еце малав уж сиіладера хьанийцараш, ферме енараш! Енале а, ер санна дола товар тхона эшац аьина юха дӀачу хӀо-на еннац складе?

ДӀахо, Долакх - Юртал города гаьнагӀа уллаш цаӀ юрт яц рай-оне. Пудухьа садоӀам, сакъердам ферме хургбола гӀулакх вӀаштӀе-хьдакхха доагӀар. Цу хьакъехьа хӀама дац уххаза. ДӀа лоамашна, саг тӀакхоачаргвоацача хе дахха баха мах а багӀаш хӀана [illegible], журнал деша цӀаьг мукъа ца доаккхаш. «Аз хӀа ма. оалаш м дайар ер. — йоах доярка, СССР Лаккхехьарча Совета депу-тате Тимуршева Роза.

ДӀайоаь [illegible] Розай [illegible] из гӀулакх де йиш ерашта. де де-кхарийла бараштa. Совхоза керт-тера зоотехник Баркинхоев, кхы-бола хьайбай боахама специали-сташ Долакх - Юрта шура дукха йоаккх яхаш багӀар пайда бац. Шура йоаккхараш а го беза цар-на, шура ма.

Шурех цхьаькха а ала лов. Ӏаьсаита шура хьоххаш цхьа шиӀ тайпара метод я уххаза. Ферма заведующи [illegible] йоах из юкъе йоалаьр. 60 Ӏасилг да уххаза даххаш. 21 етт ба уж доххадеш, цаӀ йистедальча шой-лагӀдар дӀатӀа а дугаш. Юкъера лаьрхӀачь кхе Ӏасилг деах дӀара Ӏаттах. Царех малагӀчо мел шура хьаоз, мел юъ, диззар, мела ди-сар малагӀа да цхьаннена а хац. Баьъда каьхата тӀа хӀара денна дӀадахаьд мах 240—260 кило-грамм шура юъ, яхаш.

Ӏаьсий даккхаш хьаува яхаш дӀадоьча шурийн дилла, [illegible]ра [illegible] массера лаьрхӀаш 13 ки-лограмм гаргга шура яла еза, хӀаьта ханал шура луш уххаза цаӀ «йичий» а бац.

М. ЦОРОЕВ,
Назрановски юрта боахама уп-равление надзорни отдела заве-дующи.

Норвежски писателий оаз

140 норвежски писатело кхочам [illegible] Норвеги Европейски Экономически Сообществана юкъе хара дукхьалара къовсам хьалла-цара мехка творчески интеллиген-ци тӀахьехаш йолча заявлений.

Заявлене тӀа йоах, белгтала аьлча, Норвеги юкъарча рынках дӀакхетаро дук къам ихьадолча даькъе кортамукхьаленах цаларга кховчадергда, зе дергда норвежски халкъа шиӀ тайпарча культу-рана а.

Писателашта йоах, норвежски нах деша книжкаш норвежски издательствашта арахецаш хила деза, дунен халкъашта юкъерча концернаша а ца хецаш, хӀаьта норвежски прессана норвежхаша де деза довл, дунен халкъашта юкъерча агентствашa а ца деш.

«Юкъарча рынка» чакхйолаш политически экономически ме-роприятеш, йоах заявлене тӀа, тӀехье во йолаш кургьа культура даькъе а. Цудухьа мохк бокъонца ЕЭС-а юкъебахара дукхьала лейт-табеча къовсама юкъе Норвега культура берригеча денеелдийа да-кьа лаца деза.

Заявленега кулгаш яздьрвента юкъе — цӀи хеза норвежски писа-телаш Эйвин Болстад, Юхан Бор-ген, Ингер Хагерун, Хелге Хаге-рул, Сигбьерн Холмебакк, Тур-борг Нидреос, Арне Скоуан, кхы-бараш.

К. ВЕСЕНБЕРГ,
АПН корр.

Ханал ди хьалха

«Грозэнерго» № 2 йолча тепло-электроцентрала энергетикаша электрически Ӏюохалеш энерги иккхар, из дӀахецара квартала план ди хьалха кхочашйир. Пла-нал совгӀа итташ миллионаш ки-ловатт - сахьат электроэнерги язьнхар цар.

СССР 50 шу [illegible] къахьегама вахте латтача энергетикашту юкъе хьалха ба ветеранаш, белла юкъе [illegible] кхьадраш къйн турбинашк машинистаьа Г. Кри-кобьев, А. Лозийн, дрокошилова А. Кувшинова. Къахьегама ЦӀече [illegible] [illegible] коммунист [illegible] детте [illegible] цехах слесарий бригада.

Х. СУРУЖАНИ.

ВАХАРА ХЬАЛ

ТОАДАРА

БИЪ ХЬАСТ

КЪАХЬЕГАМА ОВСАРЛЕ: ДЕГӀААХАРА ТРАЕКТОРИ

Нагахьа санна ухх тӀеххьарча тхьаь шера СССР-е къахьегама овсарле лакхлуш хилийцарг, хӀанз йоахкхар массех промыш-ленни продукц иккхара кхы а кхаргвар 140 миллион саг — ужаш кхь ба хӀанз мехка халкъа боахаме болх беш. Аьхха цхьан кӀоалагӀча советски пятилетке (1971 — 1975 шш.) къахьегама овсарле лакхъяро 32 миллион сага къахьегам кховерга. 10—15 шу даьнначул тӀехьагӀа мехка дукхагӀа йоахаш йола ерриге промышленни продукции къаман доходи къахьегама овсарле лакхъяра чотах йоахаргья. ХӀаь-та, нагахьа санна производства сфере чууха боаллой мз кӀезиг-хургболаш хилар теркалдича, къахьегама овсарле айлад еа дахда лакхача темпагӀа а ца йе-луш, сихача темпагӀа. Экономики масштабаш Ӏалаьмате йоккхий кьчча Советски мехка кхоачийя-дудургдий из деккар?

Геттара дика кхоачашдулург-да. Москвa, Ленинграда, Эстон-ски ССР, цхьайолча кхечча горо-дий, республикий, областий про-мышленность хӀинцьа а ма йий кхы тӀа а болалой мхо тӀа ца оаьш бола беши лакхача темпа-егӀа продукц дукхагӀа арадац-ши. Масала, Московски промышлен-ни продукции 1971 шере 6,7 процент дукхагӀа хилар, дӀаьта къахьега-ма овсарле 7,1 процент лакхъен-ний.

[illegible] дефригача доархӀамегӀарча доа-хьошна къахьегама овсарле ла-къяра шера [illegible] темп дукха хӀама ца [illegible] процентага дӀахоачае лаьрхӀа. ХӀаьта кердача кхе шера цхьайтта про-цент дукхагӀа бакъха лаьрхӀа кӀоа кхиаметтал болх беш барам тхьо процент хӀеанг а беш бояк-цаерба. Промышленностера къахьегама овсарле 1971 шере а 6,3 процент лакхъелар пленагӀа лаьрхӀа хилиеча 5,9 процента мет-та. Воах барам [illegible] ба мотта Ӏааржичен сийрда болхо долчех металлурге, хьуя, [illegible] кхачий промышленносте. ХӀаьта бӀарча [illegible] кердача пяти-летке къахьегама овсарле лакхъ-яра чотай [illegible] еаш а тӀа-кхетача [illegible] доходаш 80 — 85 процент, тӀакхетача про-мышленни продукции 87 про-цент, [illegible] йола ер-рига юрта боахама продукц. гӀишлоошьеча дукхагӀа хьаш йола еррига а хӀана [illegible] яр. Советски экономикаш эттера лакхагӀа йола цифраш я уш.

Лакхье лаьрхӀача къахьегама овсарлених ахнеша совгӀа яр тех-нически прогресси технологи яр-гальякха товрара чотах хургьа. Йоа юхейсар — производство къахьегама вӀаштӀехьбаккхар ар-гадовлах товдарах, йоаш йола балха ха кӀезигъярах, къахьегам-хой квалификаци лакхъярах.

Цу тӀаьхьара, къахьегама овсар-ле лакхлургья болхлоча тӀебужа мукь дукхагӀа хилийтара чотах а да луш, толашагӀа йола техника дукхагӀа юкъеяккхьеран къахьегам дикагӀа вӀаштӀехьбаккхарен чо-тах. Нагахьа санна къахьегама овсарле дукхагӀа лакхъяро общественни производство айяра аь-тув бахкха ца Ӏеш, хӀара къахье-гама коллективан хӀара советски дезален материальни торо лакхъ-яра юкъарчал доацаш вллий ец хилар а терхал диче, вӀалла тамаш а яц, социализма из лакхъ-яра инициатораш болхлойн гӀу-лакхера кхи цоеш хулаш хилар, из лакхъяра резерваш шер тӀа-гӀертта лехаш хилар. Из кӀезига доархӀам болаш фактор яц. Ер да аьхха цхьа масал. «Красная Ро-за» яхача Московски комбината, ерригача кхача советски предпри-ятешка а санна, 1971 — 1975 шш. рашка производство дегӀайоала-яра план оттаьй. Комбинате пхе шера къахьегама овсарле 37 про-цент лакхъе лаьрхӀадир Мини-стерства. Цхьабакъда, комбината коллективо кхыча тайпара лаьр-хӀар. Ӏилмахошца цхьана оттейн-ча шиӀ пхе шера алайа тӀа «Крас-ная Роза» яхача комбината кол-лективо (цига болх бераш кер-тарча даьхье кхайвах ба) отта-даьд Ӏилманан техникани кардгӀ-даьнараш дукхагӀа юкъехухьла-та. производство дикагӀа вӀаш-тӀехьъяккхара керда резерваш ле-хай. Иийса даь доархӀамни дар-да а дакка, коллективо лаьрхӀар къахьегама овсарле пхе шера 78 процент лакхье. Из решение, бель-дар аьлча, раьза хилла тӀайяхер комбинат кара йолча Министер-ства.

Нагахьа санна социалисти хьалхьехк [illegible] ерригача [illegible] юкъера тӀеха [illegible] тӀом чакх-баьнначул тӀехьагӀа боахам юла-меттлоттабеш даька шерашн дӀа-даьхача СССР промышленностера къахьегама овсарле юкъе [illegible] лаьрхӀача США-рчул 3—3,5-за дукхагӀа лакхъелла хул. Магнито-горски металлургически комбинате [illegible] беча цхьан сага [illegible] [illegible] болати дахкха [illegible] [illegible] лаьрхӀача американски металлургически заводашка дела-кхачар дукхагӀа да. Татарера дукхача мехкдаьрта промыслашта балхе овсарле цигахь кхалсей-носа лакхагӀа йолаш болх [illegible] ужаьме йолча США предприятий-кичун.

Цхьабакъда, хаьцца боахам бӀаргие цыийцаче СССР-е къа-хьегама овсарле лакхъяра абсо-лютни боарам хӀанз ухх сахьате лоагӀа ба цхьадолча дегӀадаь-нача капиталистически мехкаш-парчул. Керттерча дайъе цун ма-Ӏан да рабочица аалжкъарча Рос-сетара тӀехьалена кхаьча [illegible] лакхагӀа бола къахьегама овсар-ле лакхъялара боарам / цу хина, масала, США хипайчи къахьегама овсарле лакхъялара боарамел 10-заз совгӀа лохагӀа хинна хи-лар. Цхьабакъда, хӀанз къахьега-ма эффективность лакхъялара ер-рига факторашт шоай берригача ницаца оарцагӀъядак.

Церех керттаръер — производ-ственни процессашта комплексни [illegible] яр, кулгашца къахьегмта кӀезиг-кӀезига доаккхаш юкъера дӀа-даккхар. Цо хьа фу лу къахьта хьахьокх Лихачева цӀерагӀча Московски автозаводо. Автома-тизироваьнни поточно - механизи-рованни производствагӀа боаларо йиш хилийтар дӀаьхача пятилетка шерашка (1966 — 1970 шш.) предприяте къахьегама овсарле [illegible] хӀана [illegible] [illegible] а хӀаьта производство рентабельность [illegible] а! Ухх тайпара хӀана терхьадача [illegible] хӀана хургда. Массаза а [illegible] гӀолла [illegible] болхаш [illegible] [illegible] къахьегама овсарле [illegible] — [illegible] лакхагӀа я керттарча про-мышленни [illegible]. Автома-тика гӀолла [illegible] болхашта [illegible] [illegible] 90 процентага [illegible] лакх а бе, [illegible] гӀу-лакх [illegible] болалой къахьегама овсарле ерригача предприятеча юкъерча къахьегама [illegible] геттара [illegible] вӀаш-тӀехьдаьннад.

ШоллагӀа фактор — масса шой-те техника кердаккхара арагӀоа-хаш тоарра. НӀслагӀча пятилетке шерашка къасмача оборудоване за меттел уттарв кхуллейт ерри-га арахецача металл тедача стано-кех 25—30 процента 30 процен-тел кӀезигагӀа йоалаш кузнечно - прессоси машинаш, 2,5-зза дукха-[illegible] продукции а программни уп-равлене а йолаш бола къахьега-ма овсарле 3—4-зза дукхагӀа [illegible] йиш хулийта станокаш. Аьхха [illegible] 1971 шера арахийцар [illegible] тайпара 3,5 эзар станок, хӀаь-та цар йиш хилийтар шийтта эзар болхло балхара мукъалакха.

Къахьегама овсарле лакхъяр [illegible] советски предприятешка тӀа-тӀа дукхагӀа юкъехухь [illegible] керда тӀа вӀаштӀехьбаьккха къахьегам (НОТ). 1971 шера [illegible] методагӀа СССР промышлен-ностe болх беш вар ях миллион совгӀа саг. Цун маӀан да хьакха латта къахьегама приемаш шер-ра дӀайоаржаяр, комплексни планирование яр, хӀардхе [illegible] къахьегама овсарле лакхъяра графикаш уттаяр. Из дар лоаш ба хӀара советски болхо, къахьега а хӀана, [illegible] [illegible] стимулирование [illegible] сис-тема масее метте юкъеххухьаш йолча хана. Советски предприя-тешка, гӀишлоашка, колхозашка, совхозашка хьахул къахьегама овсарле лакха йолаш беча балха стимулированни яра керда фор-маш. Церех цаӀ я совгӀа бола болхлой низ балхах мукъабаккхар бахьан долаш алапе фонда цхьа дакъа чотах къахьегама овсарле лакхъяра йовзийтаргдаь чотах [illegible] химически комбината опытаца тех-на система.

Цхьабакъда, хаттар хила тарлу: къахьегама овсарле чӀоагӀа лакхъяларо хьаба болх боаш боаллой хулийтаргахьа. А, хилий-таш. НӀслагӀча пятилетка хьал-харча шера СССР халкъа боахаме къахьегам бар 92,7 миллион боаллойн гӀулакхера лаьл, 1970 шерарчул 2,5 миллион саг дукха-гӀа. Берригача боалхлоцье хьаба болх хилийтар мукха. Мехка эко-номика дегӀааахара темп сов лакха хилараш боаллой оцо массе метте бокъонца тоьаш ба. Цу-духьа, къахьегама овсарле лакхъ-ялар бахьан долаш мукъабулача боаллойта шоай балха низ тӀа-бахийта сихха моттигаш ерраболла-гӀа кхача предприятешкаьра. Бол-лой низ дӀа-юха бекъара процесс наьна боарамаш — ца дола тухьа. ХӀаркама керда болх лу цун квалификация опытагӀа хьежа.

Лакха вай ма дувцаарa, социа-лизме болхлоцун къахьегама ов-сарле лакхъялара цун шиӀ мате-риальни хьолта вӀашагӀакхетт. Из бахьан долаш продукции единица хиларга дӀабоза къахьегам чӀоагӀа хӀоаггу. Къахьегам кхо-бар цу цхьан хенна продукци дукхагӀа арадаккхара а, дукха юкъера халкъа хьаьтлеш кхоачаш-дергa долхача рузкъаи дагьа доаккхагӀа хилара а маӀан долаш да.

[illegible] ЛЕВИДАНСКАС,
экономически [illegible] канди-дат.

(АПН).

Оаха яздаьчун тӀехьагӀа

«Сердало» газета тӀа 25 ян-варе напечатала яр «Цу [illegible] наш» яха М. Нарзоева [illegible] критически корреспонденци. Цу тӀа кувца Назрани районе «Октяб-ра 40 шу», «[illegible]» [illegible] совхозашка [illegible] [illegible] [illegible] цхьанехка [illegible] [illegible] [illegible] яьлча [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Цу хьакъехьа Назрани юрта боахама производственни управ-[illegible] начальника С. Сагаева редакце яздир:

— [illegible] тӀа [illegible] бе-[illegible]. Цу [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] тӀехьагӀа [illegible] [illegible] [illegible].

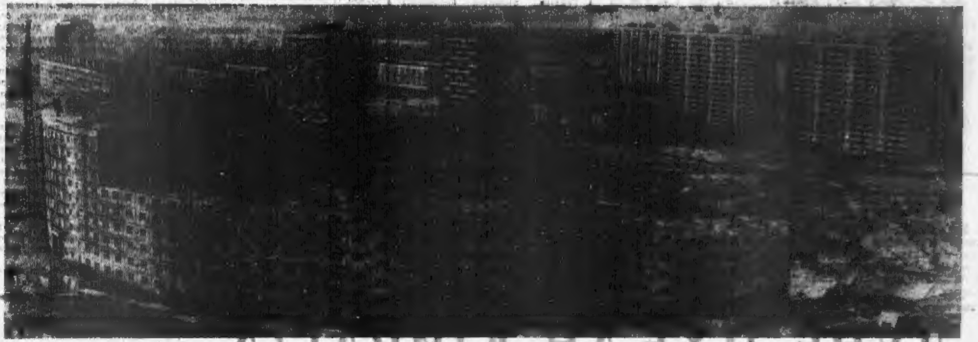

Москва — Советски Социали-стически республикий Союза сто-лица. Дика хийцьача керачи квартираша бекх хӀара денна дӀечухуш иттно [illegible] де-зал. Дукха за йоацаш Матвеев-ски хьалье [illegible] квартелаш, хӀаьта хӀанз дунихаза вӀаш-тӀардаь чуӀа цӀенеш, [illegible] раш, школаш, тиклаш,.. нгӀа [illegible] [illegible] меттиг [illegible] цунах. ХӀанз уххаза хьаедаш латт плана тӀа (периметрагӀа) Ӏалаьмате боинхо гом санна дола йисаза вӀаш-тӀардаь экспериментальни цӀа.

СУРТА ТӀА: хьалдеш латта эк-спериментальни цӀа.

В. КОШЕВОЙ сурт.
ТАСС фотохроника.

КРИТИКА: ЭШАРАШИ ДЕКХАРАШИ

28 марте доархӀамеча дешашта — литературно - художественни критика хьалеи СССР хьаьь 50 шу дизара кийчо ярех дешашта ке-тахь партийни собрани хилар Нохч-ГӀалгӀайчен йоазонхойн Нохч-ГӀалгӀай книжни издатель-ства болхлойн цхьана. «Литера-турно - художественни критика дӀахо дегӀайоалаяра эшар» яхаш яр Нохч-ГӀалгӀай йоазонхой Сою-зерча критика секце председатель волча Сулаев Маьхьмада а до-клад, хӀаьта йоазонхочун Мама-кае Махьмада доклад СССР хьаяь 50 шу дизара республика литератораша е саа кийчо ювцаш яр. Цул тӀехьагӀа шинна а до-кладах пренеш хилар.

Къаьстта дукха лийцар цу со-бране вай литературни критика хӀанзара хьал, цун кхоачамбоа-цараш, цунна хьалхашка латта декхараш.

Берригача советски литератур-ни болхлошта доархӀаме долаш гӀулакх дар, аьлар М. Сулаева шиӀ доклада тӀа, январа бутт дакхбоаллаш КПСС Централни Комитето лаьрхӀа вай мехка ли-тературно - художественни кри-тика хьал кӀоаргга доашхаш а, критика дӀахо тоаяра иикъ хьа-ьокхаш а бола сопам бар. Цу исторически документа тӀа бел-галдаь критика айпаш—литера-турни процесса ийса кхел ца яр, критика идейно-теоретически про-фессиональни боарам лоха ха-лар, вежарий литературай вӀезиг дола бувзамаш а, уж шоейла гаргагӀортаф а кӀезига Ӏемидар, хӀаьта царна тарра кхьидола кхоа-чамбоацараш нохч-гӀалгӀай кри-тиках а доахк. Вай республикерча критикий литературоведийн болх, аьлар докладчико, хӀанз а эсала ба. Газетий, альманахий оагӀо-наш тӀа кепатеха статьяши рецен-зеши яле а, хӀаьта книжни изда-тельстве арадийна къаьст-къаьс-та критически сборникаши лите-ратуроведчески тохкамаши дале а, цу бахаша деррига вай литера-тура хьоаста ца дарал совгӀа, цун меадам боацаш дола дакъа ма-ра чулаьцадац. Ӏалаьмате дуйна произведенеш йисай вай критика вӀалла хьоахе а ца еш. Масала, 1971 шера Нохч-ГӀалгӀай книжни издательстве арадаьннача вай йоазонхой 41 книжках пхьайтта-нех мара рецензи наъньац.

Уж кхоачамбоацараш, аьлар М. Сулаева шиӀ доклад чакхбоа-лаш, кхы дӀахо да беш йолаш дац. Оаланагара деза арадаькха а, тоаде а деза критика гӀулакх. Цу даьгӀа чӀоагӀа доархӀаме да Нохч-ГӀалгӀай йоазонхой Союзер-ча критика секце болх, юха керда а баьккха, дерттӀа дӀабаьхьар.

Прененшка къамаьлаш даьхь ли-тератораша Ахматова Раисас, Озерова Иринас, Мусаев Махьма-да, Боков Ахьмада, Муталибов Зайнде, Айдамиров Абузара, Ве-дзижев Ахьмада, Айдаев ЮшаӀа, Туркаев Хьасана, кхыбараша дий-цар нохч-гӀалгӀай критика кхоа-чамбоацараш а, цунна хьалхашка латта декхараш а. Дукха мотти-гаш хайсу, йоахар къамаьла даь-чар, вай критикаша во книжка чӀоагӀа хоастадеш а, хӀаьта дика произведени ца доагӀаш Ӏотта[illegible]ш а. ХӀаьта цхьадола книжкаш, уж мелла кӀоарга е эсала дале а, ди-ка а во а вӀалла доаш ца оалаш я дус. Цу тӀа цхьаболча критикаша — произведени ихета ца еш оале а, е авторах лоархӀа ца беш оале а, — тӀагӀоллара оала дош вӀал-ла ца аьлча метаргдолаш а хул.

Бокъонца йола критика бакъдар мара дувцаргдоацаши деррига доагӀача бесса дувца ховши хи-ла еза! Из уйла яр собране ду-кхагӀбараша тайп-тайпара кхай-каьр.

КОСТОЕВ [illegible].

4 АПРЕЛЬ—ВЕНГРИ ФАШИСТСКИ ГӀАЬРАХОЕХ МУКЪАЯЬККХА ДИ (1945 ш.)

КОРТАМУКЪАЛЕН БӀАЬСТИ

Лаьттана цхьайолча гӀаьшаш тӀа баххача волххарча кхорийн хоаь хьаж латтар соний бе-ша, цӀео тӀа кхеккаш яр «халасли» иха уха, кӀаь-та воккха саг Пишта саббарагӀа шиӀ вахарах. ше лелаьдачох дувцаш вагӀар... Лоа сайна хӀай-бениа корта, цӀе юхь, тӀатулла йоккха кий, сома-ла маьшах яь шера галифе хечий — бокъонца ма-за венгерски ахархо вар из. Пишта хьаьха бӀаь-хийча наха чулатташ хинна», дӀаьта дӀанз — Ле-нина цӀи лелача хьалха латтача кооператива ален...

Кортамукъале яккхалехьа мехка юрта боахама-га са даккхийагацар даьтта лелдара, ахфеодаль-ни система, нах бозбора «Венгерски лазаро» — ккайкоро. 1936 шера Ӏилмахочо Жозуэ де Каст-рос оттадаьча «Мохала географени» юкъехкар Венгри. Тохкамхочо цу хана венгрех яздора: «Моттигерча ахархоша вӀалла а яц ала мегарг-долаш кӀезига юъ шура, фуаш, дулх, даьтта, бь-цадаараш, сом. Цаь кхерттера кхача — маькхи кхежи»...

Иштта хилла буржуазни Венгри массеих итт шу хьалха. 27 шу хьалха, тӀом чакх а баьнна кор-тамукъале яьккхача хана хӀалакьхнна яр цун экономика, ахаш фабрикаши заводаши йохаьяр, хӀалакьхинна бола бӀаллар юрта боахам. ХӀаь-та хӀанз деррига дунен тӀа йовзаш я венгер-ски автобусаши кемаши подъемни кранаш, кхе-чаш промышленноста оборудовани, фармацевти-чески индустре дегӀаяро «дунен аптека» я аьнна цӀи тӀакхазийтай мехка. Юрта боахамах аьлча цун толаман къаьгагӀа хьальока тӀом хьалалхьа хӀаьзех чуйбеча лаьуеъяме: хьалхагӀа ахархо-ша, масала, хӀара гектара тӀара юкъера лаьр-хӀача 14 центнер кӀа чуэдар, хӀанз — 30,7 цент-нер.

...Дукха ха я воккхача сага Пиштаца тоаьера хьаьха кхача тоаьа цӀаьг дийлена. ХӀанз из шиӀ дезала кердача пергӀатача цӀагӀа вах. Воккхал-дар аьлча, халкъа Ӏаьхала шерашка ерригa юрт е хуапаенний. Ӏалаьмате дукха гӀишлош хьалъю мехка: аьхха кердача пятилетке хьальоргьа 400 эзар квартира. Венгерски ахархой дахьта шоай юртал араьхьара дуне довзаш хинадаш. ХӀанз венграш ктара дукхагӀа путешестваш еча къа-машта юкъе ба, хӀаьта ео маттта безаме тӀаййна воккха саг Пишта, масала, шиӀ мехка го баьккха ва Ӏеш, СССР-е а Польше а хиннав). ТӀом болча хана 70 процент йохаь хинна Будапешт (цу ха-на малхбузен газеташа цох яздора ах бӀаь шера а юхаметтаоттаргьяц из, яхаш) хозагӀа йолча европейски городех цаӀ я. ХӀара шера уххаза кердача фусамашка баха хоаш 17 эзар тела. Столицана гонахьа хьалъеш латт 8 город-спутник.

...ХӀара венгерски юрта, хӀара города да корта-мукъале яьккхача советски тӀемахошта оттадаь памятникаш: из а Будапеште Геллерт яхача лам тӀа оттаь Ӏалаьмате йоккха монумент а юрташ-ка тӀемахой кашемаш тӀа егӀа дахчаш обелискаш а. ХӀара бӀаьсти обелискашта юхе лехк хьалхара зезаш — подснежникашаи фиалкаши. Берригача мехко сийду кортамукъале яьккхача турпалий, делау шоай сийлаь доккха ди — кердача Венгро юбилей. Цох масала а венгеро - советски доттагӀале цӀей. Дунен хьалхьашта юкъерча арене цхьана гӀулакхаш леладеча, цхьана къахьегама котталоаш йоахача шин социалистически халкъий доттагӀа цӀей хул.

«Къаман паргӀатен, маршара, венгерски халкъа социалистически кхоанен керттера гаранти, лерхӀ оаха, — аьлар КПСС XXIV съезде ше къамаьл деш ВСРП ЦК Хьалхарча секретара новкъоста Янош Кадара, — Советски Союзаца кхача со-юзни пачтахьалкхенашцеи Венгерски Халкъа Рес-публика айха кхотарра вӀаши тешам хилар, ве-жарий доттагӀал, вӀаши гӀудакх леладар».

ВӀаши новкъоста дари хьаллацари, цалаллаш товарооборот дегӀаккхуалар (ухх пхе шера шиӀ миллиард сомага дӀацхоачаргьа из), тӀа-тӀа ду-кхагӀа туристаш, Ӏилмахойн специалистийн деле-гацеш, творчески коллективеш дӀа-юха ахийтар, городашца, юрташца, заводашца, институташца доттагӀал леладар... Экономика кердагӀа дола доа-кьош — машиностроени химие юкъехьош йола интеграци яр — из да советско - венгерски вӀаши гӀулакхаш леладар дегӀадар. ХӀара дешна гу-чаоал вай бувзамаш кӀоаргдулгеш шерлургеш хьа-гойташ йола факташ. Ерош да аьхха шиӀ масал: цхьайолча советски колхозашеи венгерски юрт боахама кооперативашеи юкъарчал доацаш кон-такташ оттаяра йолча соглашенеча кулгаш яь-даь, дийца тӀоагӀдаьд хьатӀадоагӀача дешара шера СССР вузашка ВНР 12000 стипендиат деша воагӀилга...

Венгри — къона мохк. Цун къонал гуш я къа-хьегама ритмагӀа, творчески лехарегӀа, къонача нохкара карьгӀдувлача сийлен гӀулакхегӀа. 4 ап-рель — кортамукъален Дийнахь — дукха кагий нахи мехкарий комсомолр мугӀараште юкъе-гӀоргба. Ӏалаьмате хоаь я венгерски бӀаьсти, Кор-тамукъален бӀаьсти.

И. ПАНОВА.
(АПН).

«СЕРДАЛО»
2-гӀа оагӀо, 4 апрель, 1972 шу.

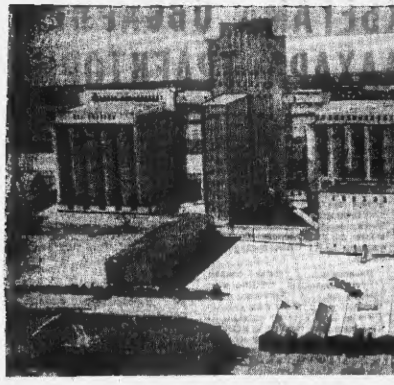

«ТАСС ФОТО—71»

СССР-н культура Министерствон [illegible] концертийн зале 30 марте хьаьлла «ТАСС фото-71» цхьа традиционни выставка. Выставкин экспозици хIоттаеш да бIаь сов тIеда ахьара 400 сурт. Дашн событийн духхIебаьлла хула ТАСС фотожурналистий балхаша бIаргадайт мехалагIна пятилетка хьалхарчу шера КПСС XXIV съезда решенеш кхочушъеш советски халкъа кхераIдийна сийлахь-доккхий хIамаш. Хьалха баьхкарашта вай Дахке бIаргасу «Москвера дена гаьнарча Востокна кхаччалца»: шерра аренаш, кхаш, лоамаш, хиш, цуп юрташ городанш. Экспозице, тематика тIе шерра къакьехкад уьх шера нарIатача республикин Союз кхаьь 30 шу дизара юбилей белгалйовш-кхаргIолаш долча сийлахь-боккхача мехка халкъий доттагIалл гошьли.

«Ялта дворец».

П. ЧМЕЛЕВСКЕ сурт.

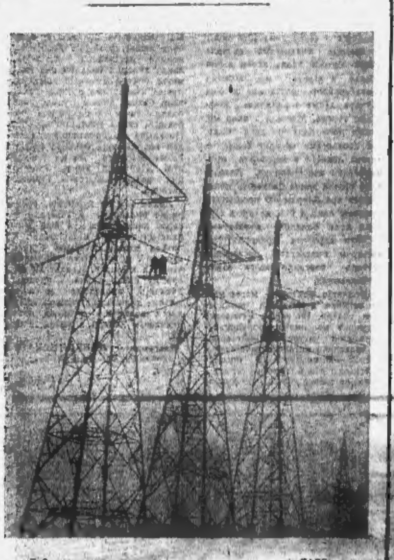

«Вай хьалхе [illegible]» ТАСС сурт.

Керттера дехкар — дешар

Пионерски организаци кхоллаелла 50 шу дузача юбилейна накъахка кийчлуш я заводской районан № 4 йолча школа пионерски организаци. «Знаней мехка» хугача «ВорхI маршрута тIа» болх беш ба пионераш. Царна юкъе шолй гIуллакхашца белгала ба 7 «а» класса пионераш.

Школе хьалхара моттиг ийкха дукха къахьега дийзар. Дешара тIехьабусача дешархошца кхы тIа болх бе, царна гIо де оттабир дешархой. Масала, во дешаш дисциплина талхаш, урокашта тIе рабуьлаш бан Т. Сесанинаш, Ж. Хачукаеви. Царца болх бе хьажабир дикагIа бола пионераш. ТIехьабусаранта гIо дора цар урокаш е, дIахьахар уж на хьеташ йиза моттигаш, школа дисциплина телха на сита хьадехар. ХIинэ дешара тIехьабусараш бац класса, хIаьта дерригача предметех бераш кхеташ хилара процент бIаьнега кхаьчай.

Боккха толам баьккхар дешархоша эрсий меттан литературах предметаш Iомадеш. Шолй хьехархочунца тайп-тайпарча библиотекашка а ухаш къаьстта къастача темаех беседаш йора дешархоша. Цу балхо къаьстта [illegible] Гайдара цIерагIча библиотека болхлоша: архитектурах, искусствах, къахьегнна а, [illegible] а турпалах, [illegible] хьалхе а, хIинцала воалъестал дора.

[illegible] шолй керттера декхар — дика дешар — кхочушдеш хьовш дIодац школа пионераша.

М. РАШИДОВ.

МУНДАР ЮРТАРА ВАЬННА «ШЕЙХ»

Са дуьнца воаллар фелага тIара дале а дагалаьца воацаш, хиина хIана да. Из моааргIа хиина хале а цу хана шейх минта вала тарлуш хиннад дIахайтара дуьне безам ба са из.

Мохк граждански тIема чоенех берзанза а мэцала Iалалах кIалкарбаланза а болча 1921 шера дар из. Цу хана ерригача тха Долакоара нах хьоабеш бола хоам бахьаш Ачалкхера говра баьрий кхаьчар. Боккхий, нах гуд а баь, вай долча шейхимам Мохьмад воагIа, аьлар цо.

— Из лала лаьтта воссаваь ои бусабла ды оттабе. Ио тур техьа бIаь кераст гьавар вар аьмна кIалхарвалац гоавар.

Шоашка аьлача хана юрта майдан тIа берриге нах хьагул белар. ЧIоагIа цецбаьннабар. Царна дага мича хиннадар шеашта шейх-имам бIаргагургва аьнна. Ачалкхегахьара боагIача хаькъ тIара бIарг баккхадар цар. Цигахьара хьава везаш вар веза хьаша.

Сарахь — воагIа, воаш...— аьнна цIогIара дакьар. Гаьннара гуш яр гIеттача саьна йоагIа кхо говра йоалла тачаина. Цунна гонахьа пхьи бIаь гарта гIалгIай говра баьреш бар. Гервица кийтбенна болча цар лов деш сиьна топаш оттар. Шоай говраш юха ца озаш, тIаккхаш бовгIаш моастагIий болаш саьнна юрта юкъе гIолла чаккхийлхар уж. Течанка тIа шн саг вара вайр: хьалхашка кучерп тIехьашка кIувсаш тIа вагIаш гуржий тайпара маша тIатеха цогалий мотарп доппо бесача эзтарий гойш тулаш вола «шейх - имам». Цунна тIера бIарг ца боаккхаш лаьттача наха юкъе хиннача Алироев Гартаганаги ноггI ийкхар: «Увайс, Увайс. Мундар - Юртара астагIа Увайс.» Цул тIехьагIа во вайзар гонахье лаьттача цхьаболча кхычча наха е. Цхьабараш нах буьлаци воааш уж харцбеши дукха къамаьлаш хилар наха юкъе. ТIаккха боккхийчар нох бакъдар хар дукьа шейхе тIехьа нах бахийта лаьрхIар.

Хетачох, уж Къаскии е 12 километр цул дехьа уллача Лаксово яхача юрта соица бавзин бар. ШоллагIча дийнахь цига вахийта кийчвир кхо саг. Из «шейх» шейна вовзаш вола Увайс ва яха Алироев Гартаганн, цуица ши нэжкъостн — Яснев Алхоти Махмргов Увайси.

Къаскии шейх ца соцаега а хайна Лаксово яхача юрта бахар уж. Веза хьаьша укказа соца ва йоахар.

Тха юртахой юоавита бовзаш бола нах болча чубаха дакалаш а дар, фусамца хьалха а ваьккха шейх волча бахаб. Цу хана цхьан кхо эзтара сийдолашагIа бола нах гонахьа а болаш вагIача шейха гаьннара бIаргкхийттаб ше волча боагIача Долакоарча нахах. Царна ше вовзийта хоаш а уж хьатIабитача хургдар дика хетадеш а волча «шейхага» аьхаита саьна ноггI ийкхаз:

— ДIа хьабоагIа гоавараш укказа хьатIа бита йиш яц, хIана аьлча, муниипаьех нах ба уж ер ков - лаьтта дахьтIа а дахьтIа Iочудиха мег уж юзе боагIе.

«Шейха» гонахьа хиина мураш герзаш бе а довккаш тIебайхаб царна уж боабе. Долакоарча наха хьаха хиина фусам дан цу юртара цхьабола нахи дика хиина мара боабеш кийчабар уж.

Цигара шIа ше бовккине а из гIулакх тахнар тIавлигерча наха. ТIаккха бокъонга [illegible] цу «шейхах» дола бакъдар.

...Моцало дукха нах хIайбачача 1921 шера бIаьсти дукха укрипачеш негIий, кхычча къаьмелI бола нах чубенаб Нохч-ГIалгIайче. Иштта цу хана говра вордана цхьан къе негIе кхаьчав Надтеречни районе. Ший довлахьа мел йола хIама еха моолах бовш латтача ший дезала ялат эца аравальнав из. Из Мундар-Юрта (хIинэ Знаменка) кхаьчача хана цунна тIавахав нальха говраш лечкьеш лела астагIа Увайс. Цу тайпара нах хьалха кIеззига байла бац во.

— Укказа сеина вецав хьо, тха район ше а я ялат доацаш, ялат дIахьо моттиг йоацаш дукха ю ГIалгIайче. Цига ваха веза хьо. — аьннад тайша болх дага болча Увайсэ.

ТIаккха негIарчо шийна цигa бода никъ бовзац аьлча, Увайса, кIезиг дукха уйла а я, аьннад:

— Сона къахет хьа берех. Хьа бераш бахьан а дала духье а из ноккъостал дертха хьона, сона бовз цига бода никъ. Цхьана дIегIорга вай, цига бовзаш нах а ба сона.

Цхьан болхаш Увайса хайнад негIечуьнга мел хача да. Ачалхе дIахьачалехьа пхьан метте говра ийнайта юхасейцаб уж. Цигга шийна дагалаьттар кхоачаша лаьрхIад къуво. ХIама теха негIе вона а вань вача говра юрдеш декха а декха. Буро тIа вахав из. Цига тIабуха керда гIире ийцача ше шейхал вала дага дехад Увайса.

Цхьан бус Ядре кхачав из. Цу юртара эзтара сийдолашагIа вола мурд малав а хайна из волча чувахав. Шен дакьа дийнар цо ше сигалара вена «шейх-имам» ва, дакьах эзтара чIоагIагIа темаш болча гIалгIашкара дIавола а лийе дерригача дунне тIа бусалба ды чIоагIбе аьнна хала вайтав со, аxаш. Тийшав вох цIен да. ШоллагIча дийнахь темабаьб цу юртара мурдаш а. Къоллдара дина говзал Iоманьча цунна наха Iехабе а дика хоаш хиннад.

Цул тIехьагIа ший мурдий тоабаш хьее воалаветав Увайс гIалгIай юртангна. Цар баргаьаха дукха кийчвавье «шейх», дукха мальера совгIаташ тийнад.

Геттара везавь тIайхьав юрдал вайнна «шейхага» ТIой-Юртан Долакха-Юртен. ЧIоагIа хестабаьб цо говзараштга дукхал бирсаь тIом лоаттабавь цу юрташкара нах, хIаьта цига бейнараш хIана кхелала Iен ба яхаш дийцад. Цунна оттадача цунна телача совгIатоенгта, дача гIуллакха юрташ яхе а аьнна ваI шоллагIчул тIех хил гIийртай. Цунга хьежа мала баккха дега хиннача цар цхьакха хIама кходеш хиннадац дала ше вайтача сага. Лелаш хала йоланла хIамаш хIайнаш хиннаш «шейхо», цудукхьа доша ахча телаш хиннад цунна дуккха мах телам ий а деш.

Иштта «шейх» Ачалхе Iеш волча хана гонахьа нелеча мурдаша СоагIапна, Долакоа, Иннкъе цуига ца а хоттадаш нах бахийтаб из тIаьна кийчле аьнна.

Долакоа ше вовзаш нах болга хоош волча «шейхо» цу юрта тIекхаьчача аьннад:

— Ер Долацох даьга баьаш вал йиш йолаш яц, хIара сахьате лаьтта кIала яхь мегаш а из говзарий юрт. Иштта кхерам тIалатт СоагIапшенен Къаскинаь «Шейхо» кхорабарах цу юрташка из соцаш Лаксово бахаб уж. ХIаьта а вайзав астагIа Увайс.

Цул тIехьагIа дукха ха ииккаш во нах Iехабеш, чекисташа лаьцна Буро тIа хьал а вига вабахте чувеллнв.

Иштта атте дар хьакка нах Iехабе, цудукхьа духьа а хулар наьха хьакхагIе атте бола гIортараш.

А. АЛИРОЕВ,

персональни пенсионер.

ЛОРА ХЬЕХАМАШ

Вай мехка тийнад алкоголизма оьлаш. ДIандача эзмах юкъдаьсача эзтара воагIачарех дола из гIуланна хIана а дизза дIадаькхха дерзина яц. Вай общества хIана а болаш ба мехка бахаш бола нах, ца доагIаш дукха хорта бохабу малараш меларах навогаш бола нах.

Алкоголь чIоагIа во Iаткъ организмана, эзтара хьалха нервни системана. Медицина алкоголь наркотикех лерхI, вешта аьлча нервни [illegible]. Алкоголь, кхыча наркотикашка а санна, бохаду нервни система лерттIа болх бала, [illegible] ца кхачачинге а эзтара хьаьлла но ииз бу хьаь клеткашца. бохабу сага керттерча нервни система болх, соццаю керта хьаь тормозни функцеш. Цудукхьа вун [illegible] лара тIерабоалш, юха ца озалуш. Цхьаза чIоагIа вехача саго эрдам ду, бокъонаш телхаш.

Алкоголь сага дегIа температуре лостьо ила хьоачаш а. Из [illegible] [illegible]

[illegible]

Статистика яхачох, транспорте хулача зуламех 85 процент водителаш мекна беха хиларах хулаш да. Къаьстта во да халдала тIаьхьача яхаш хорта бохабу малараш мелар. Цо къаьаа нервно-психически болх бохабу, тIаккха хьаьуа алкогольни психоз яха лазар. Цул эзтара дуккагIа [illegible] бадаш горячка яхар. ДукхагIдолче

МАЛАРОИ ГІАЬЛЕ ОЗАРОИ НЕРВНИ СИСТЕМА ЙОХАЮ

хантаг ю лазар хьо бийсанна. Цамогашхиларо ше мичахь во ца хоаш туьлалу, бовзац шийна гонахьара нах, дезал, царех ший моастагIий дег цунна. Валах горячка йолчо сага хьалхашка доацa сурташ, — галюцинаци отт.

Нигахь саьна болаш горячка дацна сас сила болльине из вуте [illegible] вахкарчен хиннача лазаро во тарлу. Цхьаьза болаш горячка [illegible] хала лазар кхет [illegible], бетта, шера, [illegible] [illegible].

БоккхагIбараш дар де гIортеш, е цар мукъа а лийе, бераша кхолетерешка воста бохабу малараш [illegible] а лийсуу. Дидалкийта [illegible] [illegible] кIезига мелча а ца цар органиэм цолгьаш, бохеш хилар, къаьстта нервни система, сохалу цар дахье дегI, хьаьаал йакх не долийташ малура, вольерьо ю дешара а къитеш [illegible].

Вераша хорта бохабу малараш маларо вера чIоагIа лазар де [illegible] отравленн, бIаргий ца гонбере, къоргоэорлазар, хьала толеера.

ХIаьта сага дегIа хулача зенаш [illegible] гIаьле [illegible] а кхи [illegible]. Хоьш да гIаьле воаза дукха чIоагIа Iаткъаш доле [illegible] хилар баьхи доалш [illegible], гипертоние, озанина лазар, бордах хула, хIаьта [illegible] хьалхе [illegible] саьнна [illegible] хилар.

Тхьамки, махорка озарах совгIе, органиэмана кхы а негIа хона дехьаж — анаша а тIо цхьабаьша.

КIезига кхтгаш болча, дсIаш мела болча [illegible] малалча доча гIулакашашта атта карабоахача нато анаша уко тхьамках е гIаьленах етташ а вешта кхе ма ярра я. ХIаьта цхьабараша, цунах я кхоачаш ца бенц, метта кIал ехе из.

Анаша органиэмана чIоагIа Iаткъаш, никотинах а вогIа доле доьхаж ю. Анаша увлаш хилча гуш хул организмах доьхаж кхийттияга: бIаргий вIи шерлу, еха сихагIа беттау, пайдене доаца, доаша уйла йола гIулакхаш лелалу; дукха лув.

Цу тIе кхаьчаг цул хьалха туьлаьлена ксамаьл, керосина уйлаш, барьеш а доахаш велар, велкар.

Нигахьа саьна анаша доьхаж техача организмана ший хаинахье дерба ца дой, тIаккха сага кетаду ховаш гуши дола сурташ шийна гьалхашка утташ саьна. Цу хьале тIа еттача хана цо телам де тарлу. Иштта хьайна дегI [illegible] е тIаьдлу, анаша ийзар ший хьалха тиина «безаме» хьал дIе а даь, моллагIа е бе башха доацача воал, массанегIа дог миах, тIаккха уккхIеже йоаша цаб е воллу.

ГIаьлхача хана анаша кIезача, хорта бохабеча малараша е санна, нервни система йохаю. ХIаьта нервни система толхача дегIа чура оотанаш а толх.

Анаша увлаш [illegible] воалашвоалаш обществена пайдан воацача верга.

Анаша уваре дукьал доаттабу къовсам обществени декхар да, вай гражданинаш вай нагийча наьха уккахIеза [illegible] тIехь доаттабу къовсам бе.

Вай общества къахьегаших доал дийе мел дар. Цунна дерга дег гIоз а.

М. СУЛАЕВ,
Санитарни [illegible] республикан [illegible] [illegible].

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

КЕРДА КНИЖКА

Увх делоша Нохч - ГIалгIай книжни издательства эрсий меттала арадаьккхад гIалгIай советски поэти дIабалькьарех вола поэта Озиев Салмана стихий сборник.

Книжкана юкъейхай «[illegible]», «Болкха тIа [illegible]», «Вай хьалагIо», «[illegible]» яха а кхийбна а стихотворенеш, хIаьта иштта «[illegible] планета», «Ровай бIаргаш» яха поэмаш. Поэта эзтара хьалха эрсий меттала арадаьна сборник да из.

Поэзи езарашта дикка совгIат хургда цу сборникаш.

Ч. ЮСУПОВ.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

МАШАРА ПРОГРАММА КХОАЧАШХУЛ

КПСС XXIV съезд хьайийлача дийнахь дена шу дьииад. Из дезза ди шерра белгал а доаккхаш, дунен прогрессивни кхийлоазоно дуьц съездо тIайийцача машара программа геттара боккха дунен халкъашта юкъера лоархIам хилара. Газетийи журналийн статьяш тIа а комментареш тIа а белгалдоаккх советски машара программе толамца кхоачашъеш я, дунен политика пайдане фактор хиина дIа а эттай, аxаш.

Из программа кхоачашъьяра лоархIаме этап я хIинз Женеве болх беш йолча герз дIадаккхара Комитете Советски Союзо кхыча социалистически мехкашца оттаьь керда инициатива. 28 марта Комитета членаш хьажийта оттаьй химически герз хьаде оттадега, хьадега, эцасаш Iоадега дехкара, е долаш дар дIадаккхара а хьокъехьарча конвенце проект. Цунца дувзаденна дагалохийтача баьхьа да КПСС XXIV съездо тIайийцача машара программа тIа «ядерни, химически, бактериологически герз ца магийташ йола договораш дара» ерригача пачхьалкхенашка беш бола тIаьхехам хилар.

Герз дIадаккхара Комитете социалистически мехкий цIерагIа Советски Союзе оттаьь из лоархIаме предложени шерра хьал а лоацаш, конвенци кхо дерригa дунен халкъашта юкъера хьал толдара нийсъостал дерхиларах тешаш дуьи дерригача дунен прогрессивни общественносто. Доахьаш доалаш йола тIема вещесташ юкъе а йоалоеш IIом бе йиш хургхилар дIадаккхар ше а мах баь вэргвоацаш лоархIаме хIама да. Дукха нах хIалак бергбола герз юкъедоалаларах хьахулаш дола катастрофически зуламаш дуккхача мехкашта дайзад массехк итташ шераш хьалха дунен хьалхара тIом чакх ма баьаллинге а.

Хоаш ма дарра, из бахьан долаш 1925 шера оттадар тIем тIа химически бактериологически герза дерига тайнаш юкъе доададелга ца магийташ дола Женевски протокол. Химически тIемо [illegible] балех нах мукъабоахаш боккха лоархIам болаш хилар из протокол. Амма ВIашагIкхийттача Штатий сенато хIинз а тIехь ратификаце яиза да из протокол. Цул совгIа, пентагоновски воеицинае Индокитая халкъашта дуккьал лоаттаеча агрессе шерра юкъейоалаю бIаргех хий ухийта газаш дефолиантаиш, Дуккьал тIехьарча кхаь шера американски авиаце Вьетнама территоре тIа 90.000 тонн доахьаж доаллa вещесташ тайсий из бахьан долаш мехка бIарчача районех яьссаешаш яй.

Социалистически мехкаша оттаьча химически герз ца магийтарах йолча конвенце проекто дIахо хьу женевски протоколо дIадолалаь гIулакх. Конвенци оттаю аламаш цIаккха а кхы хургбоацаш дукха нах хIалак бечарех эзтара а къаэагIа Iазап тIоттадеш йола средстваш юкъейоалара кхерамах мукъадахар духьа. Из конвенци тIазцарахи кхоачашъяраха машара советски программа эзтара керттера хакъа долча массане а дерриге герз дIадоаккхача гIулакхага боаккха лоархIаме гIа хургба.

ОЛЬСТЕР АНГЛИЙСКИ ОККУПАНТА КОГА КIАЛ

Дукха бала техача Къилбаседа Ирландие исторе кхы цхьаькха а оагIув кIалтIа яьккхай. Белфасте ше оттабьраш политически хьакъехьа биэза эшарах ше тийшачча, английски правительства Ольстере автономи а аьнна хеттийта ше леладараш а дIадаьхар. хIаьта цу мехка «духхьала Лондоно доал дейса а оттадир». 30 марта протестантийски режиме бол, кхийта лендлордийн «[illegible]» кхоачашдеш хиина юнионистски правительство отставка яхар. Из йохар Къилбседа Ирландие ахьпнека а ноакъа хьаииэар из ма ярий эгалийски колонизаторазна ма яхкара гIулакх деш хинна. Цхьабакъда ваьха култаша цIера кхурч тоIабе йиш йоацича Великобритане доал ду гIозараш далараха, тюремашкий а каратекий а безамши лелоргйоаца функцеш шоашта тIа на яйшача даргдоацача уж оттарахи йолча факта мрIан кхетадеш да. Лондоно Къилбаседа Ирландие оттаьй дуккьаларча английски оккупаце режим. Моттигера парламент дIаьккхай. Юнионистски правительства функцеш дIаеллай английски правительства Къилбаседа Ирландие хьакъехьарча министра ранг кхаьчача Лондона эмиссара Уайтлоуга.

Дунен хьалхара тIом хиннчул тIехьагIа Ирландех хьалхе а пун массехк къилбаседа графства хьа а кьоастаяь, уж вIашагIкхийттача королевствах хьатохача ерийоацача Англи эзтача хана дена Iазап тIалаттача, Ольстере бехача нахах кIезигагIа болча католикаша сонийтабац шоай гражданскы бокъонаш бахьан лоаттабу къовсам. Белфасте ше оттабьраш гIолла Английски правительство низагIа тоIабе гIерт ирландий къам - мукъадаккхара болам. Цхьабакъда е тIа-тIа дукхагIа хулаш долча оккупационни эскара а, е дуккхача наха еш йолча репрессеш а, е концентрационни лагерашта а магазар Къилбаседа Ирландие патриоташ гораоттабе. ХIанз Лондоне захаз дарглоацаш эзтa чрезвычайни гIулакхеш фактически из политика йохар да.

Бакъда ше оттабьраш Iаьдел Iара дIабаьна бале а, английски правительства гIертийне а гIерта Къилбаседе Ирландера политически климат тоергйола бокъонца дола хувцдаш дара ноакъе ца. БIаьхийча протестантийн лендлордийн ерриге привилегеш йиза лораеш я. Бовцабеш бола ирландаш, хьалха а санна, граждански бокъонаш йоацаш ба, хьалха а санна, тIаккхIа аьнна хьалийна а концентрационни лагераш английски правительства раьза боаца уйлаш йолча нахах. «Барт а бохабеш, доал де» яха шоай дуккхаезенна метод маькара чаккхъяха доша хиларна духьа кха хьалха дена цIи хеза ба Британена доал деш дола гIозараш. Протестанташ католикашта зехьал ii боахаш, уж хIанз а чIоагIа гIерт Ольстере шоай «порядок» оттае. Бакъда тIехьхьарча событей берригача аьнкъо хьахьокх берригача ирландецашта цар долабеча дьыега хьежа доаццаш царна цхьатарра бокъонаш йола нийсхо оттайра лардa тIа мара бокъонна бола ишар оттабе йиш йоацилга.

ЗАГОВОРА МАЗАШ ВАШИНГТОНЕ ДОЛХ

Чиле гучаяьккхай Халкъа цхьоагIон правительствана дуьхьалара заговор. Телевидене гIолла къамаьл деш Чиле чурча гIулакхий министра Эрнан Дель Кантос хоам бир заговорщикаш «Патриа и либертад» яхача фашисташка йолча организаце членаш мехка президент Сальвадор Альенде ве кийчлуш хиина хьалхарах. Мехка эттехьарча империалисташа долча ийзий диктатура оттае лерхIаш 25 марта бийсан пачхьалкхен переворот еага а юкъе хиинаа цар планашта.

Заговорщикашкера гучадаьначча документашка тахьовлаш ма хилара, переворот кийчъена кхе хьалера дагальоацаш хьал аьб доазой дехьарва йоккхайча монополей вакалаш а. Цар дехкар хиинад мехка экономически [illegible] [illegible]. Цул совгIа, цхьаболча эскарен полицейски гIулакхерча малага тоаш хьалдаииэ а гIийтаб заговор вIашагIлаадараш, бакъда вер цеттакъа текей заговорщикашта.

Шаьккха а йишар контрреволюционераш, цо хьаьокх дерригача чилийски халкъо Халкъа цхьоагIон правительстве деш дола прогрессивни хувцамаш дизза хьалловцаш хилар. Из да ше ма дарра Латински Америка мехкий халкъашта эксплуатеи ярa чотах руздъа гуде Iемайя американски монополей сатем бозбео. Шоай кIийле йоккхата хо а душ, цар США Центральни разведывательни управленеца цхьана доI шоллагIнов тIехьа заговораш уттаю халкъа Iаьдела духьал.

Члена цухьан Вашингтоно бена «кадрыской» балха механика къаьстта гучайоакх американски журналиста Дж. Андерсона духха ха йоашаш гучадаьхараша. «Вашингтон пост» яхача газета тIа цо ароадаьхача къайлагIерча документаш тIа хьшинех, цхьа шуй ах шуй хьалха дена США тIа доал деча гIозарана кхьарчаа доацаш хьаллоцаш хиннай Чиле тIема переворот яра планаш. Цу хана, хIанз а санна, Сальвадор Альенде правительство хьалсо тхьаде хьаллоцар бахьан доллаш ехар ЦРУ зудамне планаш.

Чилийски Iаьдала официальни хоама тIа дуьйиаш ма хиллара, «Ююзаза дехьарча пхьай пачахьалкхен вакалашна бузабента хиндча» дах вIашагIъелле тIехьара заговор гучаяккхаро цIаьхка а хьахьоих хIанз а мехка къаьпара вовлаш юхаоттаерга дог доадаш чилийски реакци американски империализма хилар. Бакъда чилийски халкъа уж планаш кхоачашхила хьел йоланз.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИ

4 апрель

9.00 — Передачей программа. 9.30 — Кердадараш. 9.45 — Вераита. ВIаьстахара хиршал. Болгарера передача. 10.30 — «Альба Регия» яха художественни фильм. 12.00 — Шахматийн школа. ДIабоалаш бохеш шахматистий класс. Шахматийн доамарий стратеги а тактика а. 13.00 — Бородин. Богатырски симфони. 13.30 — «Иштта дIадоалу хьаьт» яха документальни фильм. 15.30 — Кердадараш. 16.30 — Передачей программа. 16.40 — Вераита. «Альпин къаьна капитани» яха телевизионни фильм. 17.00 — Концерт. 17.25 — Документальни фильм. 17.45 — Телевизионни кердадараш (гIалгIай эрсий меттала). 18.05 — Республикин кхиам. Юртабоахаша обзорни. 18.25 — Киножурнал. 18.35 — Ше вадуьгIаш а. 19.00 — Массавоай ленински университет. Буржуазни демократия тIехьовшаш. 19.30 — Иаки доах Мариo Виннуе. 20.00 — Футболах йола СССР-а чемпионат. Ворошиловградера передача. 20.45 — Дунен халкъашта юкъера обзорни. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Делкъайба Iенараш дIадоадь» яха художественни фильм. «Хи тIара седкъий» яха 2-гIа сери. 22.35 — Спортивни ряд. Хоккейна СССР-а чемпионат. Киевера передача. Пхестенья кердадараш.

Цул тIехьа передачей программа.

5 апрель

Передачей программа. 9.35 — Кердадараш. 9.45 — Дешархошта. Спортивни азбука. 10.15 — «Тянь-Шань бойна» яха художественни фильм. 11.40 — Коммунисти хан. 13.10 — Дунен халкъашта юкъера конкурсий лауреатий Газрилдаван Фомвиан концерт. 13.40 — Воскетбола йола СССР-а чемпионат. МаIанаш Вильнюсера передача 14.40 — Передачей программа. 16.00 — Передачей программа. 16.10 — Урала Iалам. Географех йола дешара передача. 16.30 — Электрона. Физиках йола дешара передача. 17.15 — Дешархошта. «Орленок» яхача телестуде концертия зал. 18.00 — Спортивни хроника. 18.10 — Телевизионни кердадараш (нохчий эрсий меттала). 18.30 — Хоамаш, реклама. 18.35 — Киножурнал. 18.45 — «Тха коммунисташ да» яха телевизионни очерк. 19.15 — Театрах йола духмараш. Передача дIахьу театральни критика Абалкина. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — «Делкъайба Iенараш дIадоадь» яха художественни фильм. «Хала Iа» яха шоллагIа сери. 23.00 — Европейски кубокаш яьхарий кубок. «Динамо» — (Берлин). «Динамо» — (Москва). 2-гIа тайм. Берлинера передача. 23.45 — Кердадараш. Передачей программа.

РАДИО

4 апрель

6.30 — Юртара Iуйре (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачей программа. 8.25 — Иллеш, аьшараш, халхара ашараш (гIалгIай меттала) 8.45 — «Къовсама новкъе гIоллa» яха Гайсултанова шинна тIара декъа (нохчий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — «Ший хьинкахьа яхача бер уккхIено дика хилара доле темаш да» яха дора беседа (нохчий меттала). 16.15 — Индустре йола тIа (нохчий меттала). 16.30 — «Хьона дагалоагIий новкъост» яха передача (эрсий меттала). 16.45 — Вай индустриальни мохк (эрсий меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Керда ловзаш (эрсий меттала). 19.10 — Керда ловзаш (нохчий меттала). 18.27 — Керда ловзаш (гIалгIай меттала). 18.40 — ЗIамига концерт (гIалгIай меттала). 19.00 — Москва.

5 апрель

6.30 — Юртара вахар (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хаоттам. 7.00 — Москва. 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.28 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Москва. 8.15 — Передачей программа. 8.25 — «Массанена экономически дешар къехара» яха корреспонденци. 8.45 — «СССР-а» дешар дешнига пролетарски интернационализм идей хотъалар да» яха беседа (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — «Новкъостий энергетикаш цул занехаш [illegible]» яха концерт (эрсий меттала). 16.30 — Коммунисташ къахьегаккхой вIаьшIеньбоаларий ба (эрсий меттала).

ХАОТТАМ

Тахан дийнахь республикин Грозни гIолла тулаьгин кхоалленаш а йолаш, йочаш а йоацаш хила тарлу. Фегаш температура республика гIолла 3—8, Грозне — 4—6 градус йовхал йолаш хила мег.

МЕТЕОСТАНЦИ.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-61. 364061, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж) Телефонаш: редактора — 3-44-08; секретара цхьа — 3-30-11; бочитехьана секретара — 3-34-39; партийна хиларча культура, промышленностех отдела — 3-42-38; эцша бохаша отдела — 3-42-38; письмой отдела бухгалтерн — 3-40-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революции проспект 7/04.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный-61 364061 ул. Ленина, 11 (3-й этаж) Телефоны: редактора—3-44-08, зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря—3-34-39; отделов партийной жизни, культуры и промышленности — 3-42-38; отдела сельского хозяйства — 3-42-38; отдела писем и бухгалтерии—3-40-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/04.

СФ05076. Заказ № 2404.